

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Várdomb Község Önkormányzata

2013-2018

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
Jogszabályi háttér	3
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	32
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	49
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	54
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	57
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	61
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	63
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	64
1. A HEP IT részletei.....	64
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	64
A beavatkozások megvalósítói.....	65
Jövőképünk.....	65
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	67
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	67
3. Megvalósítás.....	69
A megvalósítás előkészítése.....	69
A megvalósítás folyamata	69
Monitoring és visszacsatolás	72
Nyilvánosság	72
Érvényesülés, módosítás.....	72

Bevezetés

Várdomb község Önkormányzatának célja, hogy minden lakója számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű polgárok esélyegyenlőségét az élet különböző területein. Ennek érdekében, a fenti célok minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében megalkotja a települési esélyegyenlőségi programját.

A program tartalmazza a helyzetelemzést és az erre épülő cél és feladatmeghatározásokat, valamint azok megvalósításának ütemezését. Az esélyegyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére.

A helyzetelemzés célja annak megállapítása, hogy Várdomb településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján milyen esélyegyenlőségi problémákkal küzdenek.

Az esélyegyenlőségi program a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések, és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Az esélyegyenlőségi terv alapját képező módszertani segédlet potenciálisan kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportnak tekinti a mély szegénységben élőket és a romákat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élő személyeket.

Az esélyegyenlőség érvényesülésének problémája a további hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különböző élethelyzetben lévő egyének esetében is felmerülhet. Ennek megfelelően az esélyegyenlőségi program által célzott hátrányos helyzetű társadalmi csoportok köre a helyi sajátosságokra reagálva – az esélyegyenlőségi törvény szempontjait figyelembe véve – bővíthető.

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Várdomb község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Várdomb községet német telepesek alapították az 1750-es évek elején a török időkben elnéptelenedett területen. A falu a szekszárdi kistérség része, Szekszárd és Bátaszék között, a mai 56-os út mentén található. A településszerkezet mai formája, a jellegzetes szalagtelkes egyutcás falukép, feltehetően már a betelepüléskor kialakult. Reprezentatív közösségi épületei és terei, a templom, a parókia és az iskola együttese már nem sokkal ezt követően, az 1770-es években elnyerték ma is látható formájukat. Az 1900-as évek elején a falu lakossága megközelítette a 900 főt, a házak száma sem volt lényegesen kevesebb, mint most. Várdomb az 1280 lakosú dél dunántúli kisközség a Mecsek hegység lankás, dombokká szelődött keleti vége és a Duna egykori árterület, a Sárköz közötti határvidéken fekszik. A feljegyzések szerint Várdomb község a nevét feltehetően a falu közepén, levő dombon, a római korban épült erődítményről kapta. Ezt a helyet a római korban Ad Statuas néven említik. Az erődítmény Szekszárd (az akkori Alisca) városát védte az Eszéket Budapesttel (Aqvincum) összekötő hadiúton.

A népvándorlás hullámai először a IV. században vonultak át a községen, a kalandozások után Koppányé, majd a pogánylázadás leverése után a királyoké lett ez a terület. A török hódoltság utáni időszakban IV. Károly király által elindított betelepítési hullám Várdombra is hatással volt. Ekkor érkeztek a környékre a német-sváb családok.

A szájhagyomány generációkon át úgy őrizte, hogy tizenkét Schwarzwald környékéről érkezett család alapította a falut.

A Vendel kultusz is a német telepesek megjelenéséhez köthető, amikor az új lakók a gypjáért tenyésztett birkanyájakkal váltották fel a korábbi magyar juhajtákat.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A község címere az 1785-be és 1819-ben keltezett törvényszéki iratok alapján készült el. A címerben az ősi motívumok találhatók meg: a pajzs közepén látható szőlőfürt és a fürt alatt található aranszínű kacorkés a szőlészkedésre utal, az emberek, és a szőlészet évszázadokon átívelő kapcsolatát szimbolizálja. A címer alapszíne kék, a középső sáv vörös színű. A címer körülfogó levélminta, a Várdomb felírt és valamennyi motívum színe arany.

Várdomb kis község Tolna megyében. Tolna megye délkeleti részén, a Sárköz nyugati határánál, a Sárköz és a Szekszárdi-dombság találkozásánál található a Budapestről Mohácsra vezető 56-os számú út mentén, az M6 autópályától 6 km-re.

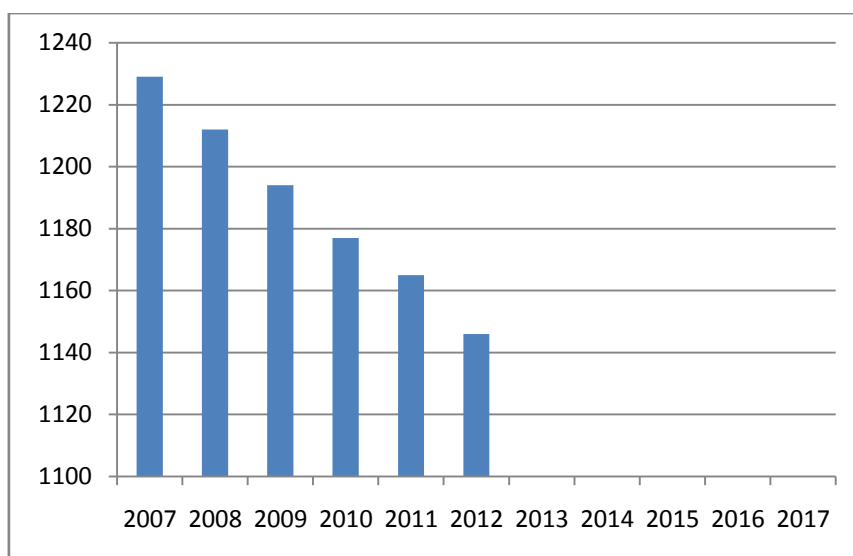
Északi szomszédságában kb. 14 km-re, van Szekszárd, a megyeszékhely. Délre, valamivel közelebb, Bátaszék városa, keleten közvetlen közelben Sárpilis és Decs. E terület a megye legsűrűbben lakott részéhez tartozik.

A környék páratlanul szép természeti tájait (Gemenc, Mórággy-rög, Sötétvölgy stb.) leginkább túrák, és kirándulások során ismerheti meg az ide látogató.

(Forrás: www.vardomb.hu/helyi adatokból))

A település demográfiai helyzete

Várdomb népességszámának alakulása (2007-2012)

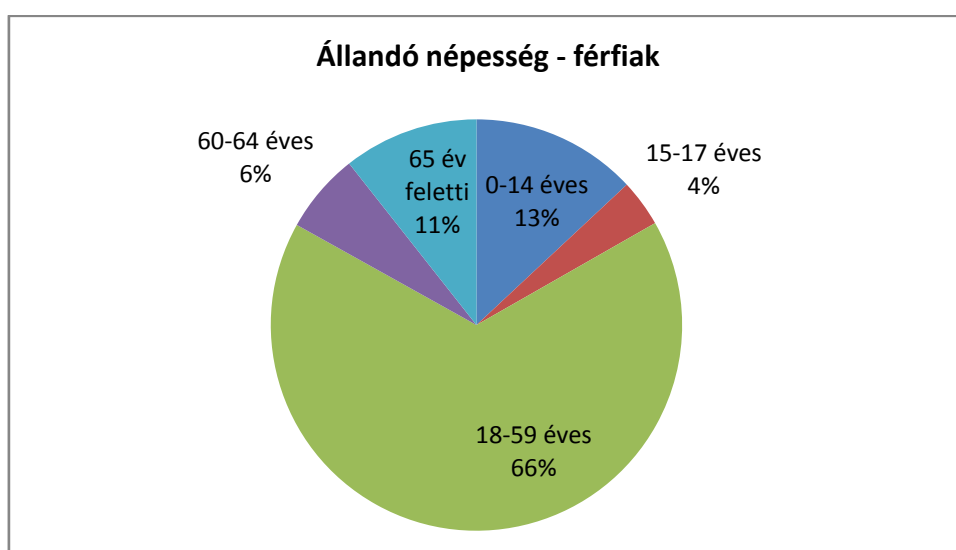
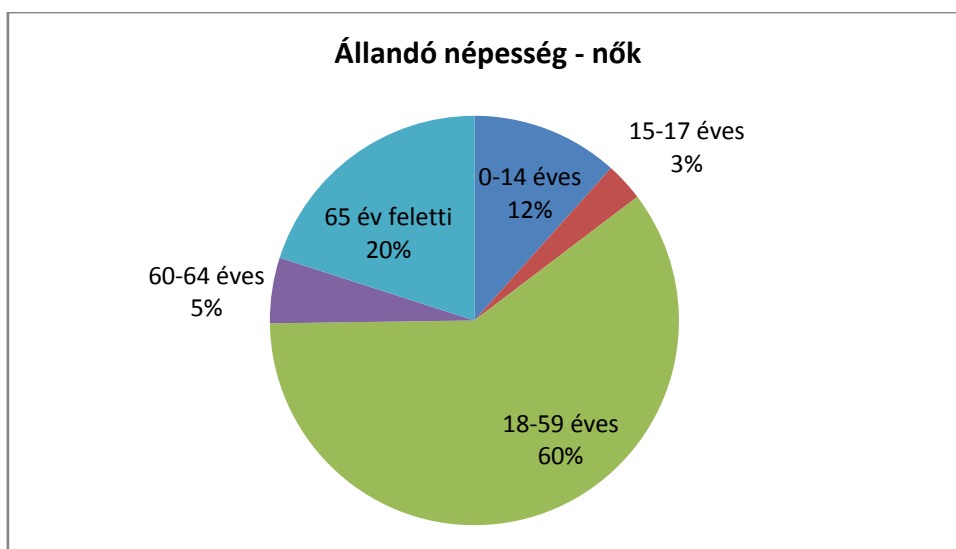

(Forrás: TeIR, KSH-TSTAR)

A falu lakónépesség száma 2012. decemberében 1146 fő. A fenti táblázatból megállapítható, hogy 2007. évtől 2012. évig folyamatosan csökkent a lakónépesség száma a településen.

A 2011. évi népszámlálási adatok szerint a lakosság mindösszesen 16,6%-a (189 fő) tartozott valamilyen nemzetiséghez: ebből német 179 fő (15,7%), román 4 fő (0,4 %), egyéb 6 fő (0,5%).

Várdomb település állandó népességének alakulása korcsoport szerint (2011. évben)

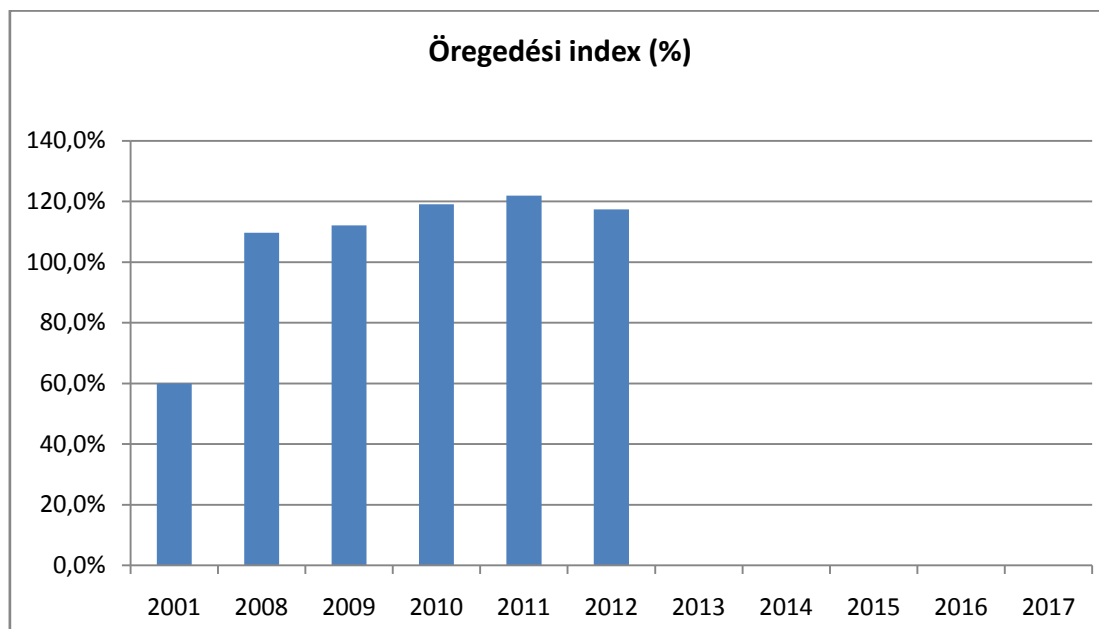
(Forrás: TeIR, KSH-TSTAR)

Várdombon 2011. évben az állandó népesség száma 1244 fő volt. A nők és férfiak arányát jellemzi, a gyermekeknél (0-14 éves korcsoportban) a férfiak aránya 1%-al magasabb a nőknél, a 15-17 korosztályban szintén 1 %-kal a férfiak aránya magasabb a nőknél, a 18-59 korosztálynál 6 %-kal magasabb a férfiak száma.

A 60-64 éveseknél a férfiak aránya 1 %-kal meghaladja a nők arányszámát. A 65 év felett viszont a nők arányszáma 9 %-kal magasabb a férfiaknál.

Fentiekből megállapítható, hogy településünkön a 65 év feletti nők meghaladják a férfiak számát, ami a férfiak korai halálozásával magyarázható. Ez egyezik az országos tendenciával.

Öregedési index (2008-2012)

(Forrás: TeIR, KSH-TSTAR)

Várdomb település népességére 2001-ben a fiatalos népesedésszerkezet a jellemző, mivel a 0-14 éves állandó lakosok száma 240 fő, míg a 65 év feletti állandó lakos száma 144 fő volt. Az időkorúaknál a vizsgált időszakban a növekedés 35 fő. Míg 2001-ben az időkorúak létszáma 144 fő volt, - a korcsoport a település össznépességének arányában 11,74% - addig 2012-ben 175 fő, - a korcsoport a település össznépességének arányában 15,27%. Ennek eredményeképp az öregedési index is jelentős mértékben növekedett a településen: 2012-ben 100 gyermekkorúra 117 időskorú lakos jutott. A falu népességének előregedése következtében egyre inkább növekszik a szociális szolgáltatások iránti igény.

Születések és halálozások száma (2008-2011)

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	4	12	-8
2009	7	18	-11
2010	4	10	-6
2011	7	11	-4
2012			0

((Forrás: TeIR, KSH-TSTAR))

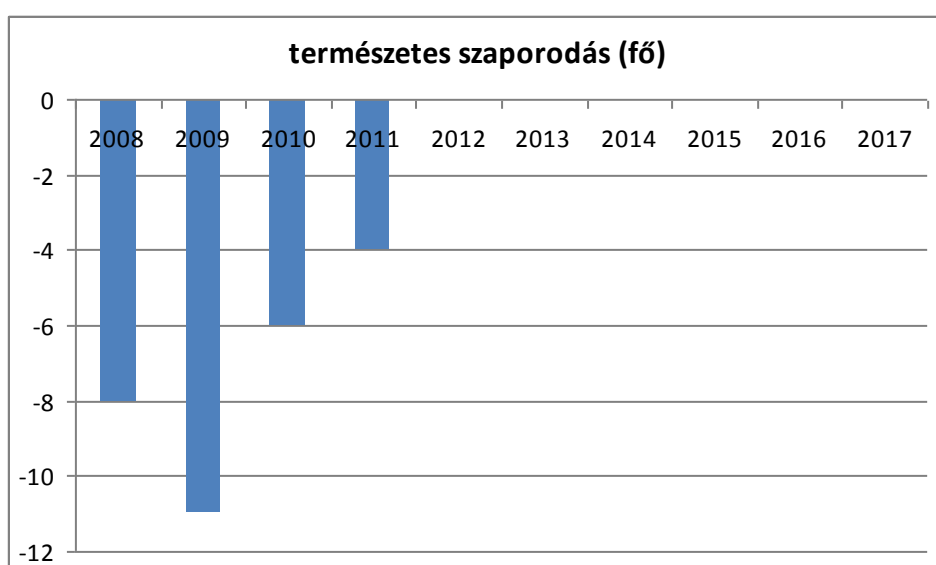
	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	26	27	-1
2009	24	30	-6
2010	36	35	1
2011	27	29	-2
2012			0
2013			0
2014			0
2015			0
2016			0
2017			0

(Forrás: TeIR, KSH-TSTAR)

A Magyarországon jellemző népességcsökkenő tendencia Várdomb településre is jellemző.

Településünkön a születések száma rendre elmaradt a halálozásokétól. Az elvándorlás nem jelentős, lényegesen nem befolyásolja a népesség csökkenést. A születések száma magasabb a segélyre szoruló, hátrányos helyzetű, iskolázatlan családok körében, ezért különös fontossággal bír a Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Programja.

Természetes szaporodás (2008-2011)

(Forrás: TeIR, KSH-TSTAR)

Értékeink, küldetésünk

Az önkormányzat egyik küldetése az ember és ember közötti különbségek felszámolása. Magunkénak valljuk azon alapvető emberi jogokat és normákat, amelyek szerint minden ember egyenlő származástól, fajtól, vallástól, nemtől vagy bármely más külső vagy örökölt tulajdonságtól függetlenül. **Tevékenységünkkel sokat igyekszünk tenni a társadalmi egyenlőtlenségek felszámolásáért, különösen a mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élőket érintően.**

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Várdomb település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

2010-ben a Képviselő-testület elfogadta a 6/2010. (XII.1.) szociális igazgatás és

szociális ellátások helyi szabályairól szóló önkormányzati rendeletét. A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy településünkön olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk (8/2004.(IX.30.) Gyermekevédelmi támogatás helyi szabályairól szóló rendelet).

Szekszárd és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás Esélyegyenlőségi Terve 2012

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

8/2004 (IX. 30.) Gyermekevédelmi támogatás helyi szabályairól

6/2010 (XII. 1.) Szociális igazgatás és szociális ellátások helyi szabályozásáról

11/2012.(IX. 14.) Az önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodásról

14/2012 (XII. 01.) Helyi építési szabályozásáról

8/2008. (XI.20.) A közművelődésről

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal.

Várdomb település Önkormányzata a korábbi években több jelentős összegű pályázati támogatást – DMTA-NORVÉG, TIOP –nyert a közoktatási intézményei akadálymentesítésére, infrastruktúra fejlesztésére.

2010. júniusában átadásra került az 59.475 ezer Ft összköltségvetésű DMTA-NORVÉG-2009/01-08 „ *Közoktatási intézmény akadálymentesítése Várdombon*” című pályázat keretében megvalósult oktatási intézményünk teljes körű

akadálymentesítése. A pályázatból a mozgáskorlátozottak részére rámpák, lift, kapaszkodó korlátok, mozgáskorlátozott WC-k kerültek kialakításra. Látássérültek részére burkolati vezető és figyelmeztető sávok lettek kiépítve, tájékozódást segítő színezések és tájékoztató táblák készültek. Hallássérült személyek részére indukciós hurok lett kiépítve.

Közoktatási informatikai infrastruktúra fejlesztésére pályázatot nyújtott be a település. A pedagógiai, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztésének támogatására kiírt TIOP-1.1.1-07/1. „A várdombi iskolák informatikai fejlesztése” pályázaton 8.049 ezer Ft-ot nyert az általános iskola. A pályázatnak köszönhetően minden második osztályterembe interaktív tábla lett elhelyezve.

A projektet a Magyar Állam az Európai Unió támogatásával és az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával 100%-os vissza nem térítendő támogatásban részesítette.

Ezek a pályázatok jól mutatják, hogy Várdomb település törekszik arra, hogy oktatási intézményei jól felszereltek, a mai kor igényeinek megfelelőek legyenek.

A hazai és uniós pályázatok egyik feltétele lesz, hogy a település rendelkezzen helyi esélyegyenlőségi programmal. Várdomb település szeretné igénybe venni a hazai és uniós forrásokat, felújítani és akadálymentesíteni a Művelődési házat, az önkormányzati hivatalt, az óvodát, az orvosi és védőnői rendelőt, ezért az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény alapján elfogadják az 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot, melyet a törvényi előírásoknak megfelelően felülvizsgálnak.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása.

Várdomb település a Dél-Dunántúli Régióban, a Szekszárd-tolnai Kistérségben található.

A Szekszárd- Tolnai kistérség a Tolna megyei 5 kistérség egyike. Területén 26 település található. Ezen települések polgármesterei hozták létre 1999-ben a Kistérségi társulást. A Társulás 2002-2004-ig Szekszárd Megyei Jogú Város és Városkörnyéki Önkormányzatok Területfejlesztési Társulása néven működött. 2004 végén átalakult a szervezet és Szekszárd és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás néven működik.

2013-ban 25 településből új néven alakult meg a Szekszárd és Térsége Önkormányzati Társulás. A Társulás döntéshozó szerve a Társulási Tanács, tagjai a társult települések polgármesterei.

A társulás hatáskörébe a tanács több feladatot utalt: települési önkormányzatok kötelező és önként vállalt feladatait:

- személyes gondoskodás körében tartozó ellátások szervezése és ellátása (szociális alapszolgáltatások, szakosított ellátások, gyermekjóléti alapellátások),
- egészségügyi alapellátás,
- területfejlesztési feladatok,
- közösségi buszok működtetése,
- belső ellenőrzési feladatok ellátásának megszervezése,
- közös építési szabályzatok és közös településrendezési tervek készítésének elősegítése, koordinálása,
- térség közigazgatási ügyintézésének korszerűsítése,
- család-, gyermek- és ifjúságvédelem, ifjúsági feladatok térségi szintű koordinálása, szervezése,
- települési és térségi esélyegyenlőségi tervek elkészítése, esélyegyenlőségi program megvalósítása, esélyegyenlőség megvalósulásának elősegítése,
- bűnmegelőzési együttműködés,
- turizmusfejlesztés, idegenforgalom,
- térségi közművelődési tevékenységek koordinálása, térségi identitás erősítése, kulturális örökség megőrzése,
- ivóvízellátás, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás valamint bel- és csapadékvíz-elvezetés feladatainak összehangolása,
- térségi foglalkoztatás-politika célok összehangolása.

SZEKSZÁRD-TOLNAI KISTÉRSÉG TELEPÜLÉSEINEK TERÜLETI ELHELYEZKEDÉSE

(Forrás: www.szekszardikisterseg.hu)

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása.

A települési esélyegyenlőségi program a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által kiadott Módszertani Segédlet és Gyakorlati Útmutató Helyi Esélyegyenlőségi Programok megalkotásához, az emberi erőforrások minisztere 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelete a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól alapján készült.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Emellett Várdomb Község Önkormányzata által szolgáltatott adatok, a településen tett személyes látogatások alkalmával gyűjtött anyagok és az elektronikus média Várdombbal foglalkozó oldalai is hasznos információkkal szolgáltak.

Várdomb község Önkormányzata korábban nem gyűjtött és nem elemzett adatokat a romákkal, nőkkel és fogyatékkal, élőkkel kapcsolatban. Várdomb 1146 lélekszámú település, ezért az esélyegyenlőségi szempontból érintett társadalmi csoportok helyzete viszonylag jól követhető.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. „A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhez tartoznak.

Várdombon a 2011. évi népszámlálás során senki sem vallotta magát romának.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet.

Tolna megyében a 2012. évben, a teljes munkaidőben, alkalmazásban állók **havi bruttó** átlagkeresete – számviteli nyilvántartások szerint – 199 300 forint volt, 5,8%-kal magasabb a 2011. évinél. A havi nettó átlagkereset 129 000 forintot tett ki a családi adókedvezmények figyelembevételével, ez 1,7%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A versenyszférában 3,4%-os keresetemelkedést, a költségvetésben viszont 1,7%-os csökkenést regisztráltunk. A közsféra átlagkeresetét jelentősen visszafogta az alacsonyabb keresetű közfoglalkoztatottak létszámának bővülése.

A nemzetgazdasági szintű átlagos havi munkajövedelem bruttó összege Tolna megyében 214 900 forint volt, 4,2%-kal magasabb az egy évvel korábbinál. A havi kereseten felüli egyéb pénzbeli, illetve természetbeni juttatások (étkezési térítés, munkába járással kapcsolatos költségtérítések, lakhatási támogatás, jubileumi jutalom) a munkajövedelem 7,2%-át tették ki, ami 1,4 százalékponttal elmaradt a 2011. évitől. Az egyéb munkajövedelem aránya az építőiparban (13,1%), az energiaiparban (12,0%) és a feldolgozóiparban (8,7%) volt a legjelentősebb.

A Tolna megyei havi átlagkereset és munkajövedelem továbbra is elmaradt az országostól: a különbség a havi bruttó átlagkeresetnél 23 700, a munkajövedelemnél 20 300, a nettó átlagkeresetnél, pedig 15 000 forint volt az országos átlag javára.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint 2012. december végén Tolna megyében 14 647 álláskeresőt tartottak nyilván, létszámuk az országosnál jóval nagyobb mértékben, 6,9%-kal bővült az egy évvel korábbihoz képest. A nyilvántartott álláskeresők gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya (14,2%) – a 2011. decemberit 0,8, a tárgyév végi országos rátát 1,4 százalékponttal meghaladva – régióin belül továbbra is megyénkben volt a legalacsonyabb, Baranyában 2,3, Somogyban 4,8 százalékponttal mértek magasabb értéket a tolnainál.

A munkanélküliségi ráta a megye kirendeltségei közül a tamásiban volt a legmagasabb.

Várdombon a munkaképes korú lakosságon belül a munkanélküliek aránya 2008-2011 között folyamatosan emelkedik (5,75% -7,72%-ig)

Korcsoportokat tekintve a 21-25 évesek, a 26-30 éveseket érinti a leginkább a munkanélküliség.

Várdomb településen a tartós munkanélküliek (180 napnál régebben regisztrált) aránya 2008-ban a régióhoz képest 11%-kal, 2009-ben 17%-kal, míg 2010-re már csak 6 %-kal volt alacsonyabb. Ezek az arányok 2011. évben megváltoztak, a településen a regisztrált munkanélküliek (180 napnál régebben regisztrált) aránya 6%-kal magasabb lett (55%)a Dél-dunántúli régióhoz képest (49%).

Várdombon 2008-ban a pályakezdő álláskeresők aránya a 18-29 éves korcsoportban 1,8% , megyei átlagtól (3,6 %) lényegesen 50%-kal alacsonyabb.

2009. évben a településen 1,8% a pályakezdő álláskeresők száma a Tolna megyei 3,9%-kal szemben. A településen 2010-benlényegesen a duplájára emelkedett a pályakezdő munkanélküliek száma 3,7 %, ami megközelítette a megyei 4,1%-ot.

2011-ben településünkön az előző évhez képes mérséklődött a számuk (2,7 %), ám a megyei átlagtól (4,2%) lényegesen alacsonyabb volt.

A településen és környékén a munkanélküliség hátterében a munkahelyhiány áll fenn. Egy-két személyes vállalkozás működik a településen, ami nagyon csekély a munkaerő-kínálat felszívására.

A települési munkahelyhiány napi ingázásra ösztönzi a lakosságának egy részét. A 2001. évi KSH adatok alapján a településen az aktív korú munkavállalók mintegy 27%-a kényszerül napi ingázásra. A legnagyobb vonzerővel rendelkező város Szekszárd. A településről - lakóházaikat hátrahagyva - több család hagyta el az országot külföldi munkavállalás céljából. Számukról pontos adat nem áll rendelkezésre, mivel lakóhelyük változatlanul Várdomb. A vándorlási mutatók azonban azt nem jelzik, hogy ez milyen minőségi változást eredményez a munkaerőpiaci-kínálatban. Az elvándorlás lassú, de folyamatos emelkedést mutat 2008-2011 között.

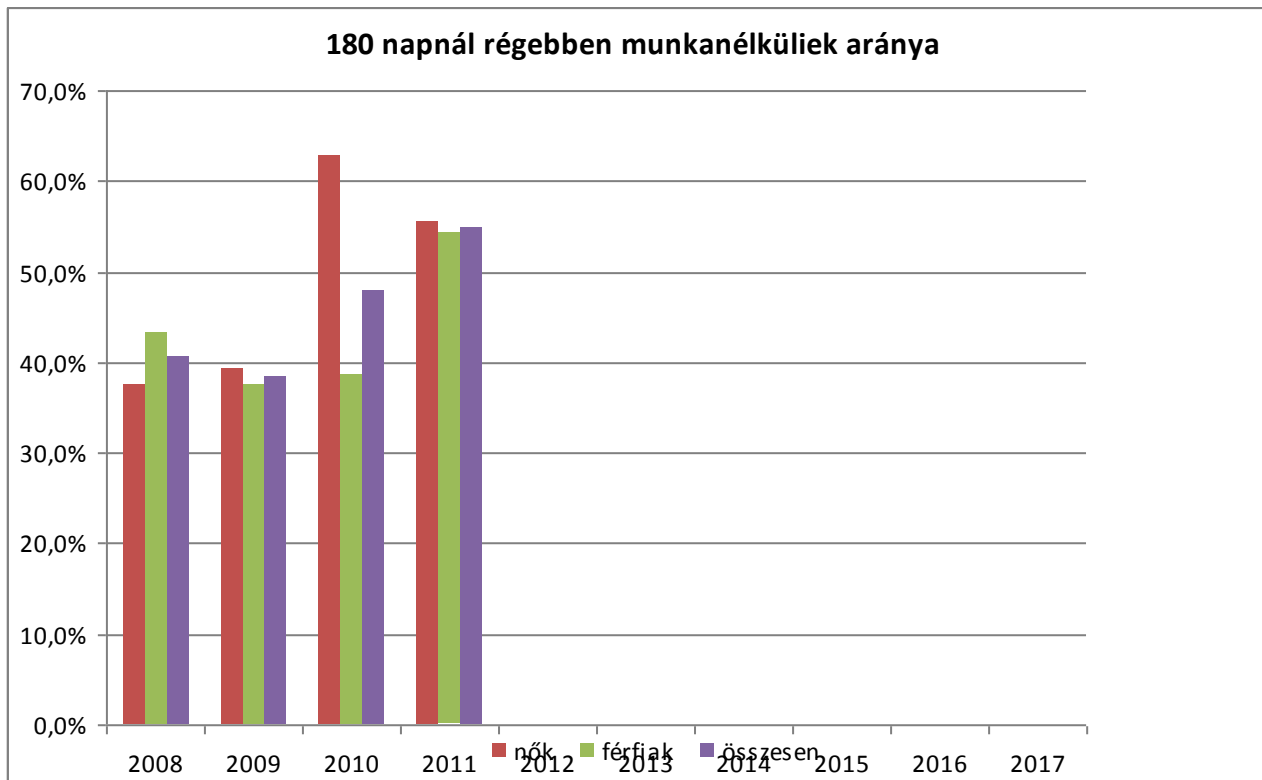
*A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya
(2008-2011)*

év	nyilvántartott/registrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	24	30	54	9	13	22	37,5%	43,3%	40,7%
2009	33	40	73	13	15	28	39,4%	37,5%	38,4%
2010	27	44	71	17	17	34	63,0%	38,6%	47,9%
2011	36	35	71	20	19	39	55,6%	54,3%	54,9%
2012			n.a			n.a	#####	#####	#####

(Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal)

A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

(2008-2011)

(Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal)

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció.

2012. IV. negyedévben Tolna megyében a 15–74 éves népesség 54,2%-a, mintegy 94 800 gazdaságilag aktív személy volt jelen a munkaerőpiacon. Közülük a foglalkoztatottak száma (87 200 fő) 5,2%-kal bővült, a munkanélkülieké (7500 fő) ugyanakkor ötödével csökkent a 2011. évihez képest. A megyei foglalkoztatási arány (49,9%) továbbra is elmaradt az országostól (51,1%), bár a régió belül a legkedvezőbb volt. A 7,9%-os munkanélküliségi ráta – amely az egy évvel korábbi IV. negyedévinél 2,3 százalékponttal kedvezőbb – az ország egészére (10,7%) és a másik két dél-dunántúli megyére jellemzőnél is alacsonyabb volt, Baranyában 14,0, Somogyban 8,3%-os rátát mértek.

A megyei székhelyű vállalkozásoknál és non-profit szervezeteknél, valamint a költségvetési intézményeknél az elmúlt év során átlagosan 44 900 fő állt alkalmazásban, mintegy 2%-kal kevesebb, mint 2011-ben. (Országosan kevesebb, mint egy százalékkal mérséklődött az alkalmazotti létszám.) A munkavállalók 63%-át foglalkoztató versenyszférában közel 28 100 főt alkalmaztak, 3%-kal kevesebbet az egy évvel korábbinál. Ezen belül az alkalmazásban állók 72%-át képviselő fizikai munkakörben dolgozók száma kevésbé csökkent, mint a szellemi foglalkozásúaké.

A költségvetés területén viszont gyakorlatilag stagnált (0,2%-kal mérséklődött) az összlétszám, ezen belül csökkent a fizikai munkakörben dolgozók száma, a szellemi foglalkozásúaké, pedig kismértékben bővült.

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya (2008-2012)

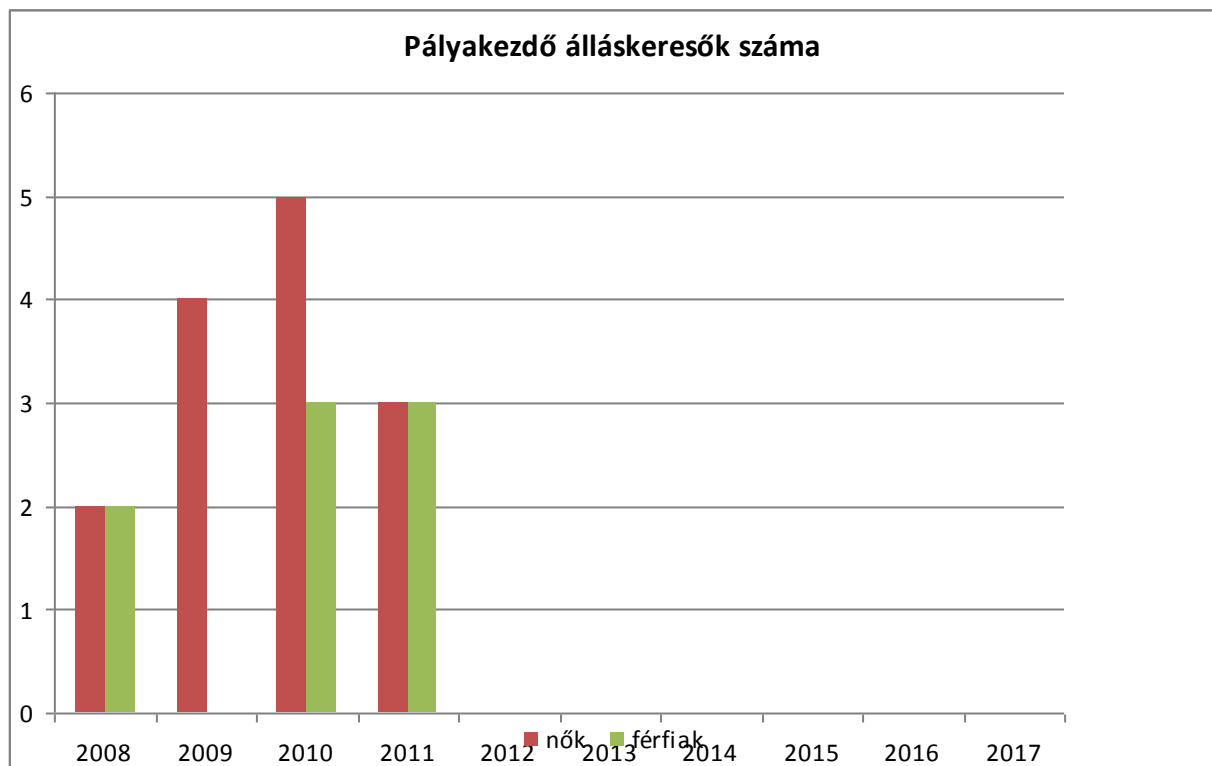
15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
459	480	939	24	5,2%	30	6,3%	54	5,8%
458	381	839	33	7,2%	40	10,5%	73	8,7%
458	471	929	27	5,9%	44	9,3%	71	7,6%
446	474	920	36	8,1%	35	7,4%	71	7,7%
n.a	n.a	n.a	n.a	#####	n.a	#####	na.	#####

(Forrás:TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal)

Várdomb községben a gazdaságilag aktív 15-64 éves népességnél megfigyelhető, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma a 2009-ben 2,9%-kal megemelkedett az előző évhez képest, majd 1%-os csökkenés látható 2010-ben. A fenti táblázatból kitűnik, hogy 2008 -2010 között az álláskeresők között a férfiak aránya magasabb volt a nőknél, ami 2011-ben megváltozott álláskereső nők arányszáma közel 1%-kal magasabb.

Várdomb településen az országos 10,7%-os és a megyei 7,9%-os munkanélküli rátához viszonyítva kedvezőbb csak 7,7%-os, valamint a szomszédos Baranya megyéhez (14%), és Somogy megyéhez (8,3%) is jónak mondható.

Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népességszáma nemenként (2008-2011)

(Forrás:TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal)

Várdomb településen a pályakezdő álláskereső 2008. évben egyenlő arányban volt a férfi és nő, 2009-ben pályakezdő álláskereső csak nők voltak, míg 2010. évben már a településen 2%-volt a férfi álláskereső, de itt is kimagasló a nők létszáma, ám 2011. évben mindkét nem 3 -3% volt.

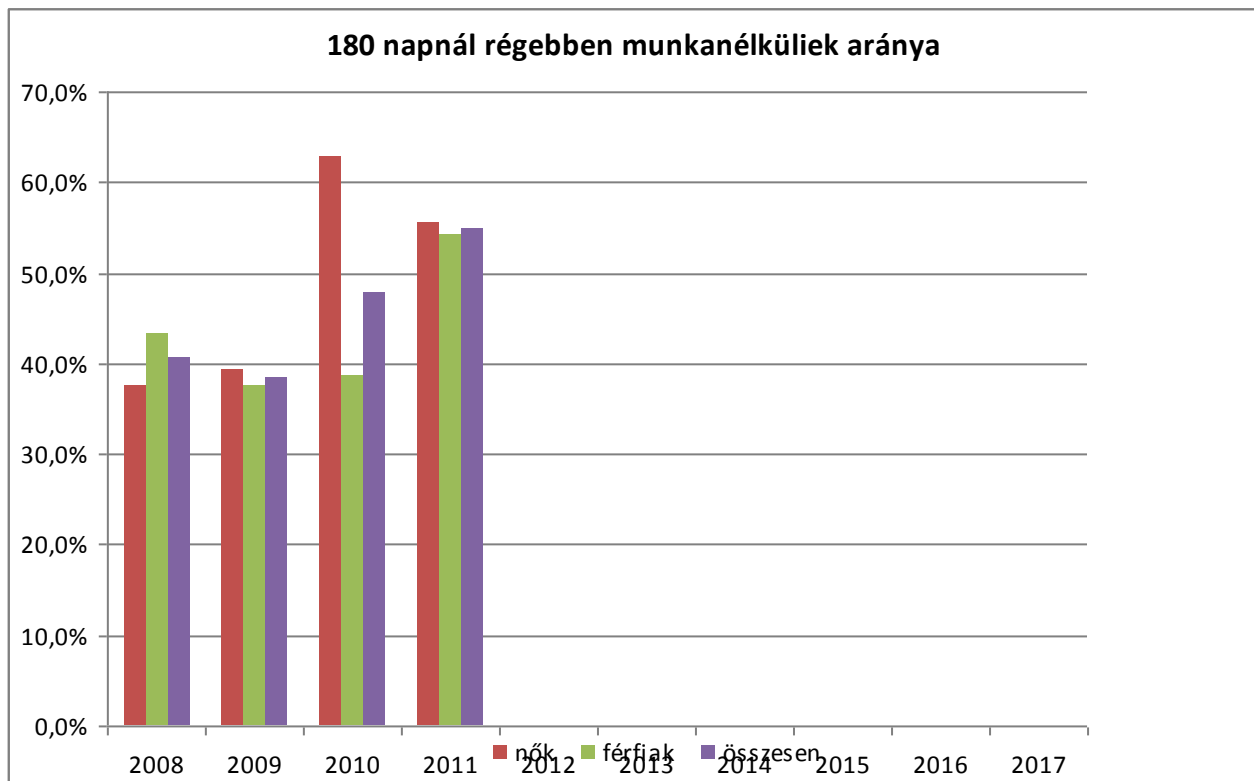
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya²

*A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya
(2008-2011)*

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	24	30	54	9	13	22	37,5%	43,3%	40,7%
2009	33	40	73	13	15	28	39,4%	37,5%	38,4%
2010	27	44	71	17	17	34	63,0%	38,6%	47,9%
2011	36	35	71	20	19	39	55,6%	54,3%	54,9%
2012	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	#####	#####	#####

(Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal)

*A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya
(2008-2011)*

² Annak ellenére, hogy azt a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet nem tartalmazza, e pont esetében javasolt a nyilvántartott álláskereső számára, arányára vonatkozó információkat is rögzíteni a HEP-ben. Ld. a sablonhoz tartozó 3.2.1. sz. adattáblát.

(Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal)

b) alacsony iskolai végzettségűek³ foglalkoztatottsága

Várdomb településen a foglalkoztatottak iskolai végzettségét vizsgálva 2001-es adatok szerint az általános iskola 8 osztályát elvégzettek száma 837 fő volt. A 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 117 fő, ez 12%-ot jelent, ebből a nők aránya 15,1%, a férfiaké 12,3%. Településünk érdeke, hogy minden 15 évesnél idősebb rendelkezzen 8 általános iskolai végzettséggel. A 8. általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők magas arányában a nyugdíjas korosztály iskolai végzettsége is szerepet játszik. A 3.2.6 számú táblázat alapján megállapítható, hogy az aktív korúak közül nyilvántartott álláskeresőik között csak 1 fő nem végezte el a 8. osztályt. A településen az alacsony iskolai végzettség a fenti okok miatt nem igényel beavatkozást.

*Általános iskolai végzettséggel rendelkező 15 éves és idősebb népesség aránya
(2001.)*

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	954	509	445	837	432	405	117	12,3%	77	15,1%	40	9,0%
2011	0			0			0	#####	0	#####	0	#####

(Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás)

A 3.2.7 és a 3.2.8 táblázatok adatai a település vonatkozásában nullát mutatnak, azaz a településen nem szerveztek felnőttképzést, sem általános iskolai végzettséget adót, sem szakmát adót.

c) közfoglalkoztatás

A közmunka olyan foglalkoztatási programok indítását jelenti, amelyek a munka és a gyakorlati képzés összekapcsolásával a munkavállalási hátrányok leküzdését, az álláskeresőik képzettségi szintjének növelését, készségeik fejlesztését, gyakorlati tapasztalatok megszerzését teszik lehetővé. Az áttekinthető, nyilvános pályázati rendszerben elérhető programok egyidejűleg helyi, illetve térségi és országos célok megvalósítását segítik átgondolt, megtervezett és ellenőrzött értékteremtő foglalkoztatással.

³ Aki nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakképesítést (ISCED 3), ld. Ft. hátrányos helyzetű munkavállalói meghatározása

A határozott idejű, legalább 3-8 hónapos közmunkaprogram helyi, nemzeti vagy nemzetgazdasági szempontból fontos állami vagy önkormányzati feladat ellátását célozza. A támogatás előzetesen benyújtott és elbírált közmunkaprogram megvalósítására nyújtható. A programok lehetnek jellegüktől függően nyílt, vagy meghívásos lebonyolításúak. Közmunka-támogatásban kizárólag regisztrált álláskeresőket alkalmazó munkáltatók meghatározott köre részesülhet:

- önkormányzat és társulása(i)
- önkormányzati vagy állami feladatok ellátására vagy foglalkoztatásra alapított közhasznú társaság (nonprofit gazdasági társaság), ha alapítója, és/vagy többségi tulajdonosa önkormányzat vagy társulása
- központi költségvetési szerv
- olyan gazdálkodó szervezet, amely állami vagy önkormányzati tulajdon kezelésével, fenntartásával van megbízva.

Gazdálkodó szervezetek esetében a foglalkoztatás nem terjedhet ki a nyereségérdekelt tevékenységre, program kizárólag az állami vagy önkormányzati tulajdon kezelésével össze-függő feladatok ellátására, elkülönített, non-profit elszámolással szervezhető.

A támogatás legalább 80 %-ban bérekre és járulékaikra igényelhető, de a foglalkoztatással és a felnőttképzéssel összefüggő valamennyi alapvető költségre és juttatásra, kötelező szolgáltatásra is kiterjedhet. Meghatározott (10%-nál nem nagyobb) hányadát lehet csak a munkavégzést közvetlenül szolgáló eszközök beszerzésére fordítani. Várdomb községben 2010. és 2012. évek között csekély mértékben ugyan 17 főről 20 főre növekedett a közcélú foglalkoztatás, ez az aktív korú népesség 2%-a.

Közfoglalkoztatásban részt vevők száma (2010-2012)

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	17	2%	0	0%
2011	19	2%	0	0%

201				
2	20	2%	0	0%

(Forrás: Önkormányzat adatai)

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Várdomb települést az 56-os út szeli ketté, a tömegközlekedés (busz) jónak mondható, a megyeszékhely személygépkocsival 25 perc alatt elérhető.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük.

Várdomb településen a fiatalok foglalkoztatását, az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok nincsenek.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Felnőtt képző programok és egyéb munkaerő-piaciszolgáltatások, helyi foglalkoztatási programok a településen nincsenek.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása.

2011-es népszámlálási adatokban a településen nem vallotta magát senki romának/cigánynak.

A közfoglalkoztatásban bevont személyek többsége jövedelme alapján mélyszegénynek tekinthető.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A foglalkozások területén hátrányos megkülönböztetésről az önkormányzatnak nincsen tudomása és adata.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években is többször is módosítottak, melynek előírásait a Képviselő-testület a pénzbeli, valamint személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 6/2010. (XII.1.) önkormányzati rendeletébe építette be.

Várdomb község Önkormányzata biztosítja a jogszabályban meghatározott pénzbeli és természetben ellátásokat (rendszeres szociális segély, ápolási díj), valamint meghatározott szükségletekhez igazodó támogatásokat (lakásfenntartási támogatás).

Rendszeres szociális segélyben, 2008-ban az aktív korúak alig 1%-a (8fő) részesült, 2012-ben a számuk 1,3 %-ra (12 főre) emelkedett, a támogatottak között nincs roma származású, mivel Várdomb településen nem élnek romák.

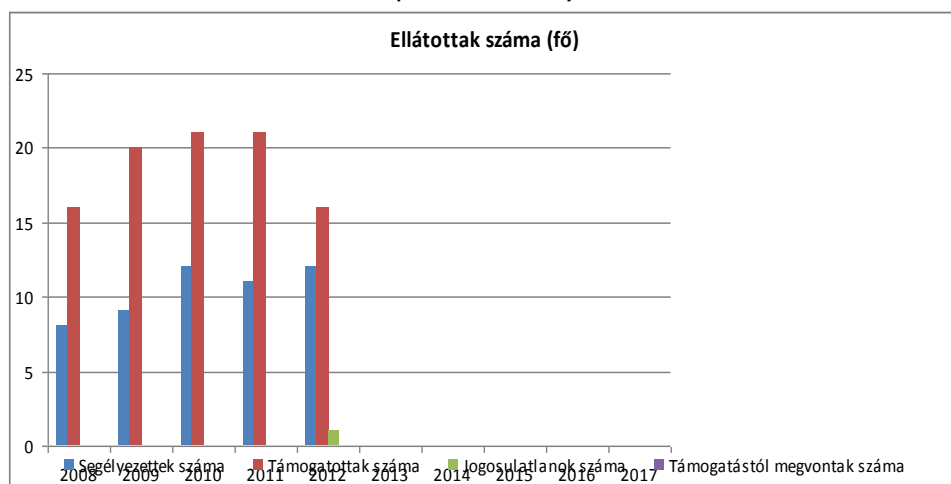
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, 2008-ban a munkanélküliek 29,6%-a (16 fő) volt jogosult, számuk 2009-re 27,4%-ra csökkent, majd 2010. és 2011-ben mintegy 29,6 % (21 fő) megemelkedett, ám a jogszabályi módosítás, szigorítás hatására 2012-ben 20,3 %-ra (16 fő) csökkent. 2012. évben 1 fő volt, aki elesett a foglalkoztatást helyettesítő támogatástól, mivel nem tudott 30 nap munkaviszonyt igazolni. Várdomb község Önkormányzatának 5 év alatt rendelettel nem kellett megvonni a jogosultaktól a támogatást.

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma (2008-2012)

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	8	0,85	16	29,6	0	0
2009	9	0,96	20	27,4	0	0
2010	12	1,29	21	29,6	0	0
2011	11	1,2	21	29,6	0	0
2012	12	1,31	16	20,3	1	0

(Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal)

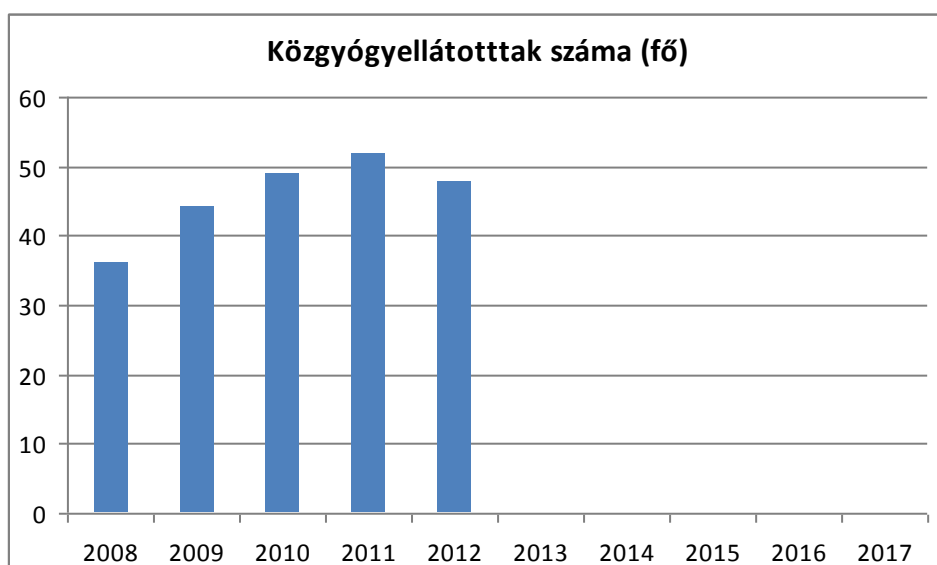
Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma (2008-2012)

(Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal)

A természetben nyújtott szociális támogatások köréből 2008-ban 36 fő részesült normatív alapon közgyógyellátásban, ez a lakónépesség 3%-a, 2009. (44 fő) és 2011. évben (52 fő) folyamatosan növekedett, 2012-re 4 %-ra (48 fő) emelkedett a 2008. évhez képest.

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (2008-2012)

(Forrás: TEIR, KSH)

Álláskeresői segélyben részesülők száma (2008-2012)

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	939	5	0,5%
2009	937	12	1,3%
2010	929	9	1,0%
2011	920	2	0,2%
2012	917	1	0,1%

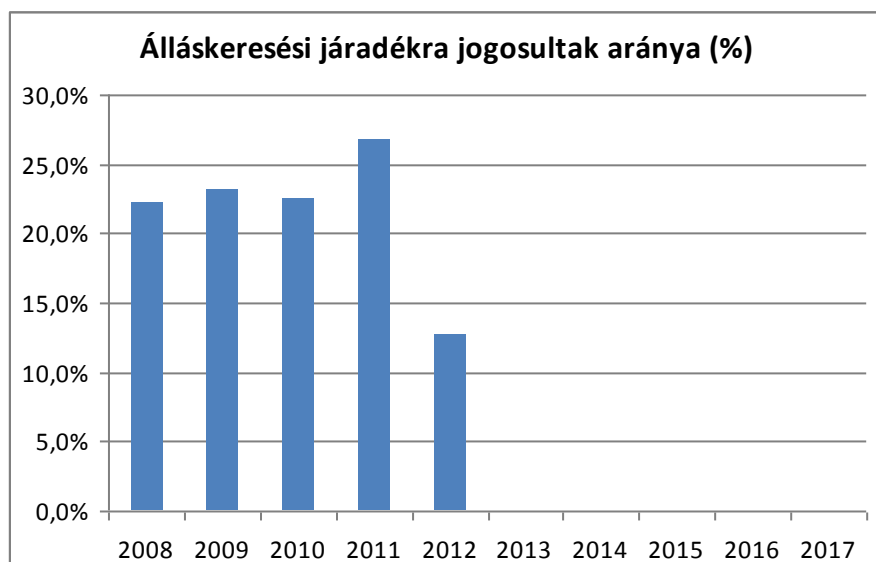
(Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal)

Járadékra jogosultak száma (2008-2012)

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	54	12	22,2%
2009	73	17	23,3%
2010	71	16	22,5%
2011	71	19	26,8%
2012	79	10	12,7%

(Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal)

Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma (2008-2012)

Várdombon az aktív korú népességből (15-64 év) 2008-ban 0,5% volt jogosult álláskeresői segélyben, valamint a nyilvántartott álláskereső 22,2 % álláskeresői járadékban, 2009. és 2010. évben számuk emelkedett, de kirívóan 2011. évre a segélyben és a járadékban részesülők száma megemelkedett.

2012. évben az aktívkorúak 0,1%-a részesülhetett segélyben, illetve a nyilvántartott álláskereső 12,7%-a részesült álláskeresői járadékban. A rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak az adható támogatásokhoz.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció.

Várdomb település pontos adatokkal rendelkezik a település infrastrukturális ellátottságával kapcsolatban. A lakásállománya a korábbi években már kialakult (beállt) lakásszámhoz (437) képest minimálisan növekedett. (Kis utcai építkezések, ahol 6 db. lakóház épült, melyből 4-be az elmúlt években (2010-2012) be is költöztek, míg 1 db. lakóház 2012-ben lakhatatlanná vált.

Várdomb községben teljes körűnek mondható közmű kiépítettséggel (víz, villany, földgáz, szennyvízcsatorna) rendelkezik, összes lakóutcája szilárd burkolattal kiépített.

A közművekre mindössze néhány (4-5) lakóház nem tud csatlakozni, ezek a külterületi, tanyás jellegű lakott helyek, melyek a lakcímnnyilvántartásban Várdomb, Szőlőhegy címmel jelennek meg.

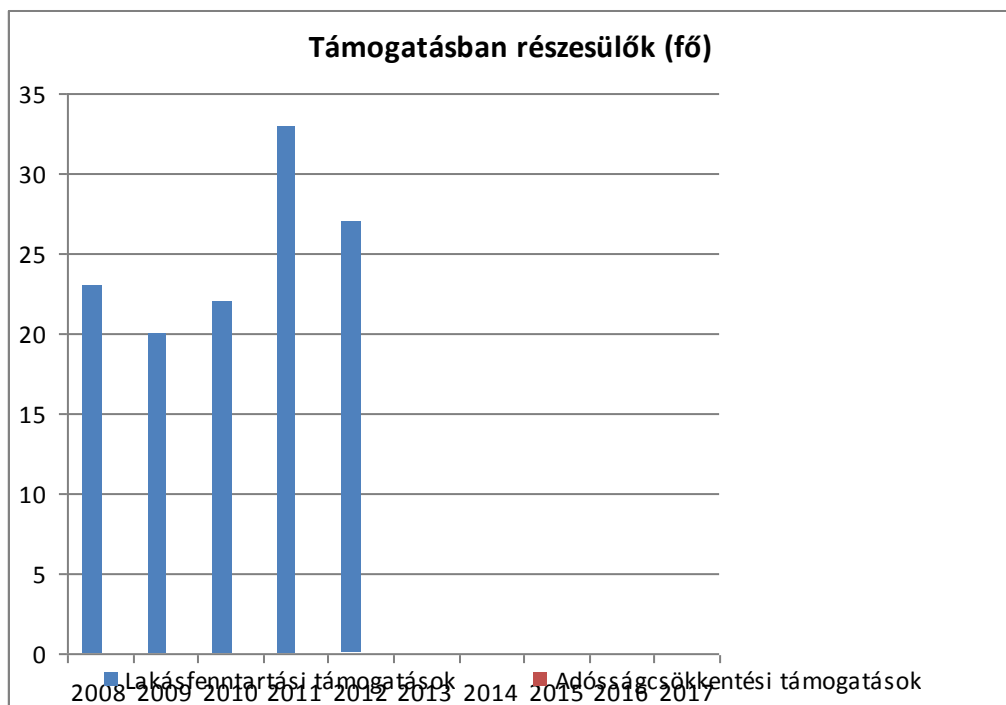
Szennyvízcsatorna vonatkozásában a csatlakozási arány jónak mondható. Szegregált lakórész a településen nincs.

Földgáz vonatkozásában, az utóbbi években többen mondtak le a használatáról és álltak vissza a hagyományos fatüzelésre.

Önkormányzati bérlakások minimális (3 db.) számmal vannak jelen. 2 db. pedagógus szolgálati lakás és az orvosi lakás. Mindhárom lakás összkomfortos. Hosszú távon az önkormányzatnak még ezen minimális számú bérlakásokat sem célszerű fenntartani. Várdomb község Önkormányzata biztosítja a jogszabályban meghatározott, a szociálisan rászoruló háztartások részére, az általuk lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaihoz, normatív lakásfenntartási támogatást. 2012. évben 27 fő részesült normatív lakásfenntartási támogatásban, ez a lakosság 2,4%-a. A támogatások nagy részét a villanyáram- és a gázfogyasztás enyhítésére kérték.

Várdomb Önkormányzata nem tud nyújtani lakhatást elősegítő támogatást, lakásépítési, felújítási kölcsönt.

Lakásfenntartási támogatásban részesülők (2008-2012)

(Forrás: TEIR, KSH Tstar)

Várdombon 3 szolgálati lakás található, egyéb az önkormányzat tulajdonában lévő lakásállomány nincs.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete.

Várdombon településen telepek, szegregátumok nincsenek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

Várdomb település lakosságának egészségügyi ellátásáról 1 háziorvos gondoskodik, aki ellátja a háziorvosi, valamint az iskola-egészségügyi ellátási teendőket is. Az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátást Bátaszék Város Önkormányzatával társulásban látjuk el. A fogorvosi ellátást társulásban Bátaszék Várossal együtt látjuk el.

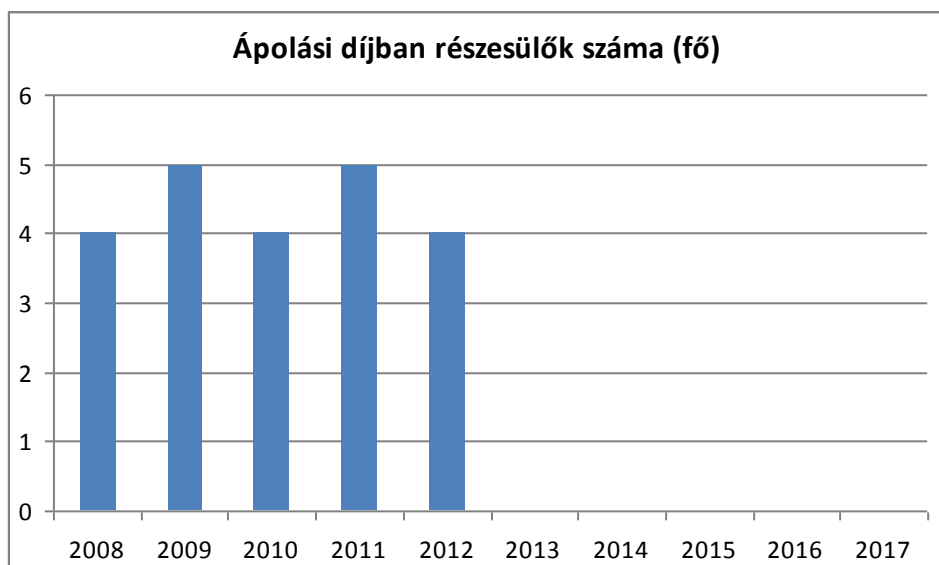
Egészségügyi szakellátás helyben (kórház, sürgősségi ellátás, emlő-szűrő állomás, méhnyak-szűrő szakrendelés, fogyatékos személyek rehabilitációja) nem biztosított, ezeket az ellátásokat a megyeszékhelyen, Szekszárdon biztosítják a település lakosságának.

A településen folyamatos az egészségmegőrző szűrőprogram, melyet a védőnő végez, eredményeként a szülők a gyermek alkatára vonatkozó jellemzőkön túl – magasság, hízásra való hajlam stb. – tanácsot kapnak a helyes életmód kialakítására.

Az önkormányzat minden köznevelési intézményben, bölcsődében megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek test kulturális, rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét. A köznevelési intézményünknek sajnos nincs megfelelő tornaterme, az önkormányzat arra törekszik, hogy a megfelelő pályázati lehetőséget megtalálja a tornaterem megépítésére. Önkormányzatunknak egy szabadtéri sportpályája van, melyet az általános iskolások a testnevelési óráikhoz vesznek igénybe, de a lakosság is bármikor sportolásra igénybe veheti.

Ápolási díjban részesülők száma (2008-2012)

(Forrás: TEir, KSH Tstar)

Ápolási díjat 4-5 fő veszi igénybe, a lakosság számához képest igen alacsony arány.

Várdomb községben a szociális alapszolgáltatás közül a szociális étkeztetés érhető el, 2012-ben 20 fő vette igénybe, az egyedülállók, idősek egyre többen igénylik a szolgáltatást.

A házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás feladatait a Bátaszék és Városkörnyéki Önkormányzatok Családsegítő és Gyermejkölési intézmény-fenntartó társulása által létrejött intézmény, a Gondozási Központ Bátaszék látja el.

Várdombon ápolást, gondozást nyújtó intézmény, rehabilitációs intézmény, lakóotthon, átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, egyéb speciális szociális intézmény nincsen.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása.

a) közösségi élet színterei, fórumai:

Várdomb község rendezvényeit az iskola, az önkormányzat és az Együtt Várdombért Egyesület szervezi.

Várdomb község 2012. évi rendezvényei:

- Január 20. Weöres Sándor regionális versmondó verseny (helye: Művelődési Ház)
- Január 28. Nyugdíjas farsang (helye: Művelődési Ház)
- Február 2. Vetítés természetbarát csoport túráiról (helye: Művelődési Ház)
- Február 4. Óvodás farsang, Svábbál (helye: Művelődési Ház)
- Február 25. Iskolai farsang (helye: Művelődési Ház)
- Alsónánai túra (helye: Várdomb-Alsónána)
- Március 15. Az 1848-as forradalom és szabadságharc (helye: Művelődési Ház)
- Március 18. Tavaszköszöntő jótékonyági bál (helye: Művelődési Ház)
- Március 24. Mecseki túra (helye: Mecsek)
- Április 21. Gyöngyvirág túra (helye: Gemenc Bányafok-Keselyűs)
- Április 29. Kispályás labdarugó kupa (helye: Sportpálya)
- Május 1. Majális (helye: Falumúzeum)
- Május 18., 19. Kétnapos kirándulás Kehidára és a (helye: Kehida-Kámon-
Kámoni arborétumba, Rhododendron-Szombathely) virágzás megtekintése
- Május 26. Falutakarítás (helye: faluban)
- Június 28-29-30. Sárközi lakodalmas (helye: Decs)
- Augusztus 19. Várdombi vállalkozók napja (helye: Sportpálya)
- Augusztus 20. Kenyérszentelés, koszorúzás (helye: Templom)
- Szeptember 15. Bátaapáti túra (helye: Bátaapáti)
- Szeptember 22. Falutakarítás (helye: falu)
- Szeptember 29. Szüreti felvonulás és mulatság (helye: Falumúzeum, Művelődési Ház)
- Október 1. Idősek napi megemlékezés (helye: Művelődési Ház)
- Október 23. Koszorúzás, asztalitenisz bajnokság (helye: Emlékmű, Művelődési Ház)
- November 1. Halottaknap megemlékezés (helye: Temető)
- November 9-10. Márton napi rendezvény (helye: Falumúzeum, iskola)
- November 17. Erzsébet napi jótékonyági est (helye: Művelődési Ház)

- December 1. Adventi koszorú felállítás (helye: Művelődési Ház előtt)
- December 20. Karácsonyi műsor (helye: Művelődési Ház)
- December 23. Chriskindlspiel (helye: faluban)
- December 31. Szilveszteri bál (helye: Művelődési Ház)

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Etnikai konfliktusok nem fordulnak elő. A közbiztonság növelése érdekében (tekintettel a nagy átmenő forgalomra) térfigyelő rendszer bővítését tervezzük.

A Szekszárdi Rendőrkapitányság 2011. évi beszámolójából kitűnik, hogy a regisztrált bűncselekmények száma ugyan 30%-kal csökkent az előző évhez képest, ám a cselekmények fele vagyoni elleni. Az idős, egyedül élő fogyatékos emberek könnyű célpontjai a bűnözőknek, ezért is fontos az önkormányzatnak a pályázatok rendszeres nyomon követése, és a térfigyelő kamerarendszer bővítésére kiírt pályázatok beadása.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A Várdombi Nagycsaládosok Egyesülete 2002-ben alakult, jelenleg 66 tagja van.

Céljaink, közé tartozik a nagycsaládosok sajátos érdekeinek képviselete, szolgálata, az élet és az anyaság tiszteletére nevelés, a házasságért és a jövő generációjáért érzett felelősség erősítése, a nagycsaládok egymást segítő és ismerő közösséggé szervezése.

Feladataink:

- elősegíteni a nagycsaládosok valós társadalmi helyzetének felmérését és bemutatását,
- ösztönözni az egymást követő nemzedékek harmonikus viszonyának kialakítását,
- segíti a több generációs együttélési feltételeinek megteremtését.

Az egyesület céljai megvalósítása érdekében együttműködik más civil szervezetekkel. Az országos nagycsaládos egyesületnek tagjai vagyunk, aki információval lát el bennünket, és tanfolyamokat szervez. Az országos rendezvényeken körülményeikhez képest próbálunk részt venni. Minden évben programokat szervezünk (családi napot, mikulás ünnepséget, bált). A falu rendezvényei szervezésében kivesszünk a részünket, részt veszünk bennük.

Bevételi forrásaink a tagdíjból, pályázatokból, adományokból származik. Adományt az élelmiszer banktól kapjuk, ami országos egyesületen keresztül jut el hozzánk. Ruha és játék adományt egy osztrák szervezettől kaptunk.

A mai rohanó világban egyre fontosabb a kapcsolódás, valahová tartozás.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal.

Várdomb településen roma nemzetiségi önkormányzat nincsen.
1996. április 1-én alakult meg a Német Nemzetiségi Önkormányzat.

Megalakulásuk célja: Várdomb községben a nemzetiségi identitástudat erősítése, az ősök hagyományának ápolása, a nemzetiségi oktatás és tevékenység segítése, a faluban folyó kulturális tevékenység támogatása, az öröklött meglévő építészeti emlékeink megőrzése.

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 115-116. §-ai rögzítik.

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviselésével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különösen tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira,

A helyi nemzetiségi önkormányzat önként vállalt feladatot láthat el különösen a nemzetiségi oktatási és kulturális öngazgatással összefüggő ügyekben, a társadalmi felzárkózás, a szociális, ifjúsági, kulturális igazgatás és a közfoglalkoztatás területén, valamint településüzemeltetési és településrendezési feladatok körében.

A nemzetiségi önkormányzat együttműködését az állami és a helyi önkormányzati szervekkel a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 79-86. §-ai rögzítik.

A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi önkormányzat részére - annak székhelyén - biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a munkanélküliség, azon belül a tartós munkanélküliség	Közfoglalkoztatás bővítése
Nagy a pályakezdő munkanélküliek aránya	Fiatalok foglalkoztatásának elősegítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

Már születésünk s talán fogantatásunk pillanatától esélyegyenlőtlenség állhat fenn, hiszen nem mindegy, hogy milyen családba születünk, hazánk keleti vagy nyugati térségében, tanyán, kis vagy nagy településen, kis városban, avagy nagyvárosban. Az esélyegyenlőségre ebben a helyzetben is törekedni kell, tehát a cél az, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, rendelkezzen a kellő információval, tisztában legyen vele, hol érdeklődhet, tudja, milyen ellátások illetik meg, van-e választási lehetősége. Az ellátásokat hol igényelheti és az igénylésnek mi a módja! Az utóbbi években született szociális vonatkozású jogszabályokban megvalósult a jogalkotó azon törekvése, hogy az irányelveknek megfelelő, az egyenlő esélyeket biztosító jogszabályok szülessenek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

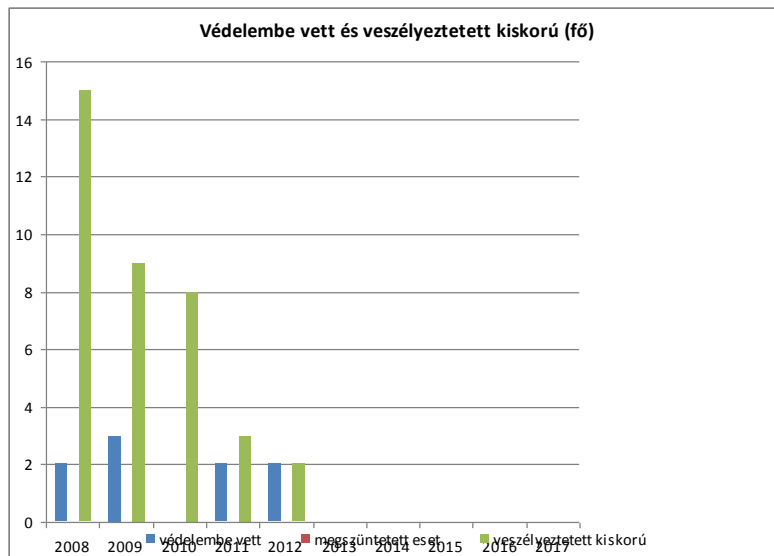
A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások, és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja.

A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul.

A településen a 18 év alatti gyermekek száma folyamatosan csökken 2008. óta (212 fő-183 fő). A védelembe vett 18 év alatti gyermekek száma a településen alacsony. A védelembe vett gyermek(ek)et gondozó szülő ill. gondviselőnek folyamatos kapcsolatot tart a Bátaszéki Gondozási Központ -Gyermekjóléti Szolgálat családgondozójával. A veszélyeztetett kiskorú gyermekek és a családjuk segítségét is a családgondozó látja el. Az óvoda és iskola nevelői, védőnő, jegyző, körzeti megbízott folyamatos kapcsolatban állnak egymással és a családgondozóval, melynek következtében időben kiszűrhető a veszélyeztetett gyermekek.

A településen 1 fő védőnő teljesít szolgálatot, a leterheltsége a jogszabályi maximum alatt van.

Védelembevett és veszélyeztetett kiskorúak (2008-2012)

(Forrás: TeIR, KSH Tstar)

A gyermekek napközbeni ellátását a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) szabályozza.

A Kuckó Bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, gondozását, nevelését biztosító intézmény.

Az engedélyezett férőhelyek száma 12 fő, amit a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet keretén belül megjelent bölcsődei csoport létszám emelésével foglalkozó kormányrendelet módosítása miatt.

Fejlesztési terv:

Tárgyi feltételek:

Az intézményben biztosítottak.

Az intézmény akadálymentesített.

Működési terv:

A nevelési év rendje: tárgy év szeptember 1.-től tárgy évet követő év augusztus 31.-ig tart. A gyermekek felvétele folyamatos, intézményünkben különös bánásmódot (SNI Saját nevelést igénylő) gyermekeket nem gondozunk.

Szünetek: A karbantartási szünet a nyár folyamán két hét.

Pedagógiai terv:

Csoportbeosztás – szervezés:

Egy csoportszobában 12 kisgyermeket gondozunk. A gondozási feladatokat egy fő szakmai vezető-gondozónő, illetve egy fő gondozónő látja el.

Ünnepek:

Intézményünkben megtartott ünnepeink: mikulás nap, karácsony, farsang, húsvét, anyák napi megemlékezés a gondozónők meglepetésével, gyermeknap.

Vezetői célok, feladatok:

A Működési engedélyhez szükséges adatok biztosítása.

Szülőkkel való együttműködés

- A szülőkkel való vezetői koncepcióm egyik legfontosabb része, hogy a szülőkre kliensként, megrendelőként, segítő partnerként tekintek.
- Számos lehetőséget biztosítok a továbbiakban is arra, hogy a szülőket tájékoztassam a bölcsőde gondozói-nevelői munkájáról, és teret adjak számukra észrevételeik, igényeik, kritikájuk vagy elismerő véleményük megfogalmazására.

A felvételünk folyamatos, mivel évközben a 3. életévüket betöltött gyermekek szülői igényre átmennek óvodába.

A működési tervben említett szüneteket, ünnepeket a fent említettek alapján teljesítettük.

Gondozónők jól ismerik a korosztály fejlődésének jellemzőit, a gyermekek egyéni igényeit. Nevelőmunkájukban gyermekközpontú szemlélet, segítő magatartás érvényesül. A „saját” gondozónők „saját” gyermekeket látnak el, felelősséget vállalnak a kicsinyek érzelmi, értelmi, szociális fejlődéséért, testi-lelki jólétéért. A gondozónők állandó jelenléte, figyelme, segítő magatartása biztonságot nyújt a gyerekeknek.

Bölcsődénkben változatos, színes játékkészlet segíti az önálló, szabad játékot, a gyermekek aktivitásának, kreativitásának kibontakozását. Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek korának megfelelő önállósodásra, a helyes higiénés szokások, viselkedési szabályok elsajátítására, a készségek, képességek fejlesztésére.

Fontosnak tartjuk a korszerű étkeztetést, a helyes táplálkozási szokások kialakítását, az életkornak megfelelő tápanyagszükséglet kielégítését. A bölcsőde gyermekek egészségügyi állapotát, fejlődését a bölcsőde orvosa ellenőrzi.

Az intézmény vezetője és a bölcsőde dolgozói elkötelezettek a folyamatosan javuló szolgáltatás, valamint a környezet erőforrásainak takarékos felhasználása, értékeinek megóvása iránt.

A dolgozók kötelessége, a minőség biztosítása a napi munkavégzésben, a környezetvédelmi előírások és követelmények maradéktalan betartása, a vállalt kötelezettségek teljesítése, a folyamatos fejlődésre való törekvés.

Létszám alakulása éves bontásban. (2008-2013)

Év	Összes felvett gyermek	Ebből bejáró gyermek (nem helyi)	Férőhely szám
2008	18	9	10
2009	18	12	10
2010	20	12	12
2011	21	12	12
2012	17	6	12
2013 áprilisig	9		12

(Forrás: önkormányzati adatok)

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkozását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, gondozói munkavégzésük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény. Ha a gyermek 3. életévét betöltötte, a bölcsődei gondozási - nevelési év végéig maradhat a bölcsődében. Amennyiben még nem érett az óvodai nevelésre a 4. életévének betöltését követő augusztus 31.-éig tovább maradhat az intézményben. (1997. XXXI. tv. 42. §-ának (1) bekezdése)

2009. évben a GYED-re és a GYES-re vonatkozó változtatások is a családok terheit növelik, a bölcsődei férőhelyek iránt a kereslet ez által meg növekedett, 14 főt íratnak be a szülők. Sárpilis és Alsónána településről is érkeznek gyermekek bölcsődénkbe.

Családi napközi nincs Várdomb településen.

Óvodánk:

Óvodánk a várdombi Bölcsődével, és az alsónánai óvodával alkotják a Várdomb és Alsónána községek önkormányzatai által létrehozott intézménytársulás együttesét. A jelenleg egy gyermekcsoporttal működő óvodánkban, a 3-7 éves korú gyermekek életkori sajátosságait, fejlődés-neveléslélektani jellemzőit figyelembe véve, óvodásaink testi- érzelmi biztonságának megteremtésére és megőrzésére törekszünk.

Mottónk

*„Te fontos vagy nekem, segítek neked,
Rád figyelek, biztonságot adok neked!”*

Mit teszünk annak érdekében, hogy céljaink megvalósuljanak:

- Óvodai nevelésünk középpontjában a gyermek áll. Minden gyermek fontos számunkra, kíváncsiak vagyunk kérdéseikre, véleményükre, élményeikre, gondolataikra.
- Törekszünk az optimális feltételek megteremtésére
- Az eltérő háttérrel, fejlettséggel rendelkező hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szocializációjának elősegítése, kompenzációja
- A különböző kultúrával, kommunikációs kóddal rendelkező gyermekek együttnevelése, multikulturális és interkulturális tartalmak átadásával identitásuk erősítése.
- Tehetséggondozás, felzárkóztatás csoporton belül és egyéni foglalkozások keretében
- Szakemberekkel való együttműködés speciális ellátást, fejlesztést igénylő gyermekek esetében (logopédus, gyógypedagógus, gyógytornász, konduktor, gyermekpszichológus, gyermekorvos, védőnő)
- Gyermekvédelem (családi háttér, szociális körülmények feltárása, gyermekvédelmi felelőssel való együttgondolkodás)
- Szülőkkel való személyes kapcsolattartás, tanácsadás, beszélgetés, tájékoztatás, közös programok, rendezvények, szükség esetén kompenzálás a nevelőmunkában
- Differenciálás, integrálás.

Várdombon egy óvoda működik, melybe a helybéli gyerekeken kívül Decs-Szőlőhegyről és Sárpilisről járnak be a gyermekek. A gyerekekkel egy csoportban 2 óvodapedagógus és egy dajka foglalkozik. Az intézmény személyi ellátottsága teljes.

Az óvoda nyitvatartási ideje: 6 óra 30-tól 17 óráig.

A nyári óvoda-bezárás időtartama: 2 hét

Férőhelyek száma az óvodában 33 fő, a beíratott gyermekek létszáma 27-33 fő között változik. Elmondható, hogy az óvoda kihasználtsága teljes.

A beíratott óvodások közül 38% minősül hátrányos helyzetűnek, 3 %-a HHH-nak. Ez a szám is azt mutatja, hogy sok családban van alacsony iskolai végzettségű szülő.

Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	5	6	12	6	0	29
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	1	4	1	0	6
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	4	4	3	2	0	13
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	1	2	6	2	0	11
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	1	0	0	1
tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	1	8	4	4	1	18
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	1	4	2	0	0	7
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma		0	0	0	0	0

(Forrás:TeIR,KSH-Tstar, önkormányzati adatgyűjtés)

A gyermekek több mint 25%-a részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Ez a magas arány jól követhető a kedvezményeket igénybevevők között is. A családok anyagi helyzete rossznak mondható. Ezek a családok a szegény, mélyszegény kategóriába tartoznak.

Várdomb településen rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 2008. évben 38 fő részesült, ebből 5 fő tartósan beteg gyermek után, a kedvezményben részesítettek száma 2009. és 2011. évben nagymértékben nő, és 2012. évben 56 fő részesült támogatásban, ebből 9 fő tartósan beteg gyermek.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban és rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban a településünkön nem részesülnek.

Kedvezményes óvodai-iskolai ellátásban részesülők száma (2008-2012)

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	15	23	56	85	0	0
2009	7	28	39	82	0	16
2010	8	47	27	84	0	0
2011	6	56	19	89	0	0
2012	7	54	19	91	0	0

(Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés)

b) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Iskolánk:

Társult intézmény. Neve: Várdomb – Alsónána Általános Iskola. Két feladat-ellátási helyből (telephelyből) áll: Várdombi Iskola (székhely, 1-8. évfolyamon osztott osztályok), Alsónánai Iskola (tagintézmény, 1-4. évfolyam két részben osztott osztály).

Az évek során jelentkező helyi igényeket figyelembe véve bővítettük iskolánk tevékenységi körét:

- (1) **Gyógypedagógiai ellátás** – a tanulásban erősen akadályozott gyermekek speciális tanterv szerinti oktatása és nevelése, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek **integrált oktatása**.
- (2) **Szakszolgálati feladatok ellátása** – logopédia, gyógytestnevelés.
- (3) **IPR program** bevezetése.

A képességfejlesztést segítő nem tanórai programjaink: múzeum-, színház- és mozi látogatás, tanulmányi kirándulások, kiállítások rendezése és megtekintése, versenyeztetés, megemlékezések tartása, bemutató műsor, hagyományok ápolása, hagyományteremtő rendezvények.

Intézményünk mindkét épülete (székhely és tagintézmény) és környezete szép, tiszta és rendezett. A székhelyiskola épületének korszerűsítése, bővítése és felújítása 3 évvel ezelőtt fejeződött be, melynek köszönhetően az épület teljes akadálymentesítésére is sor került.

Az iskolának a kapcsolata külön-külön mindegyik civil szerveződésű csoporttal jó, kooperatív, egymást kölcsönösen segítő. Feltétlenül ki kell emelnünk a Várdombi Német Kisebbségi Önkormányzat segítő támogatását, amely elsősorban a német nemzetiségi nyelvvel kapcsolatos (német tankönyvek biztosítása, német színház látogatásának segítése, német nemzetiségi hagyományok ápolása) tevékenységekre terjed ki.

Az iskolának tanulói révén a helyi társadalomból a szülőkkel és a nagyszülőkkel van szorosabb kapcsolata. A dolog természeténél fogva ez a kapcsolat nem mentes a kisebb konfliktusoktól, de alapjában véve együttműködés jellemzi.

Hátrányos, halmozottan hátrányos, sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók száma (2008-2012)

		HH	HHH	SNI	BTM
2012.	V	56 (44%)	25 (20%)	29 (23%)	15 (12%)
	A	15 (56%)	6 (22%)	5 (19%)	6 (22%)
2011.	V	60 (47%)	24 (19%)	21 (16%)	14 (11%)
	A	18 (62%)	4 (14%)	5 (19%)	3 (10%)
2010.	V	54 (41%)	20 (15%)	21 (16%)	13 (10%)
	A	15 (63%)	3 (13%)	4 (17%)	1 (4%)
2009.	V	33 (26%)	19 (15%)	13 (10%)	16 (13%)
	A	10 (38%)	3 (12%)	3 (12%)	1 (4%)
2008.	V	47(38)	19 (15%)	15 (12%)	14(11%)
	A	3 (13 %)	0 (0%)	0 (0%)	0(0%)

V: Várdomb

A:Alsónána

(Forrás: Várdomb-Alsónána Általános Iskola Pedagógiai Program)

A táblázatból kiolvasható, hogy a családok anyagi helyzete a világválság kezdete óta egyre nehezebbé vált. A munkanélküliség, a fokozódó létbizonytalan erősíti a családok kilátástalanságát. nő az emberek kiábrándultsága, egyre közömbösebbé válnak egymással szemben és a körülöttük történetekkel kapcsolatban. A családokban uralkodó feszültség megfigyelhető a gyermekek viselkedésében is. Legtöbb esetben a gyermek az egyetlen, aki mindennap eljár „dolgozni”, így eltűnt a családból az a pozitív példa, akit követhetne.

Tovább tanulók száma (2008-2012)

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Gimnázium	29%	12%	11%	29%	13%(30%)
Szakközépiskola	47%	70%	42%	29%	35%(30%)
Szakiskola	24%	18%	47%	42%	52%(40%)

(Forrás: Várdomb-Alsónána Általános Iskola Pedagógiai Program)

Az elmúlt 5 évben is minden tanulónk továbbtanult. Mindenkit felvettek arra a helyre, ahová jelentkezett.

A szakiskolába jelentkezők aránya nőtt ugyan az elmúlt években, de az érettségit adó iskolákba jelentkezés így is 50%-os.

Ez a tanulóink összetételét tekintve jó eredménynek számít. A 2004. évi adatokat (akkor az osztály 90%-a szakiskolába ment tovább) nézve még jobban alátámaszthatjuk megállapításunkat. Ha pedig a 6. és 8. osztályos gimnáziumban továbbtanulóinkat is számba vesszük (pl. az utolsó oszlop zárójeles adatai), akkor egyértelműen látszik, hogy minden évben a gimnáziumba és a szakközépiskolába együtt nagyobb arányban tanultak tovább, mint a szakiskolába.

A gimnáziumba való továbbtanulás háttérbe szorulását az is okozhatja, hogy egy jó szakmunkás jobban el tud helyezkedni a mai válságos időkben.

OKÉV mérési eredmények (2008-2012)

		6. osztály		8. osztály	
		Matematika	Magyar	Matematika	Magyar
2012.	O	1489	1472	1616	1567
	V	1521	1438	1731	1652
2011.	O	1486	1465	1601	1577
	V	1479	1441	1613	1705
2010.	O	1498	1483	1622	1583
	V	1605	1540	1628	1683
2009.	O	489	513	484	502
	V	497	542	480	512
2008.	O	499	519	497	506
	V	497	592	599	561

O: országos

V: Várdomb

(Forrás: Várdomb-Alsónána Általános Iskola Pedagógiai Program)

A táblázat alapján egyértelműen megállapítható, hogy iskolánk eredményei kimagaslóak, nagyobb részben az országos átlag felettiek.

Ha az adott évek községi iskoláinak átlageredményét is tekintjük, azokat eredményeink minden esetben, mindkét tantárgyból jelentősen túllépik.

A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	21	95
2011/2012	21	91

(Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok)

A lemorzsolódás aránya 10% alatti, ami megfelel „EU 2020 stratégia” célkitűzéseinek.

A bölcsődénkbe 6% a nem magyar állampolgársággal rendelkező gyermekek aránya (1 fő), míg az óvodába 3% (1 fő), az általános iskolánkban nincs nem magyar állampolgárságú tanuló.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége.

A kérdés nem releváns, szegregált, telepszerű lakókörnyezet nincs Várdombon.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése.

Az IPR programot 2008-ban vezették be. A kimeneti cél a szakmát adó intézménybe kerüljenek a célcsoport gyermekei

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Várdombon 1 fő védőnő látja el a feladatokat, leterheltsége (2008-2012) átlagosan 197 gyerek, ami a maximum 250 gyerek szám alatt van, így elmondható, elég ideje van a gyermekekkel foglalkozni.

A védőnői munka az alapellátás részeként, a családok egészségének megőrzésére, segítségére irányuló preventív tevékenység, valamint a betegség kialakulásának, az egészségromlásnak a megelőzése érdekében végzett egészségnevelés.

A védőnő a gondozási feladatait önállóan végzi. Tevékenysége során szakmailag együttműködik a házi-gyermekorvossal (háziorvossal), a közoktatás, a gyermekjóléti, szociális és családsegítést végző intézmények illetékes szakembereivel.

A védőnői munka egyik területe a nővédelem, ami magába foglalja a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadást, az anyaságra való felkészülés segítségét, a lakosság célzott szűrővizsgálatok szervezésében való részvételét.

A várandósgondozás keretén belül a védőnő vezeti a várandós nők nyilvántartását, a nyilvántartásba vett személyeket otthonukban meglátogatja. Figyelemmel kíséri a várandós nő családi és szociális, munkahelyi körülményeit, egészségi és pszichés állapotát, szükség esetén az állapotos nő beleegyezésével, kezdeményezi azok megváltoztatását. Tájékoztatja a várandóst a reá vonatkozó jogszabályokról, és jogosultságukról. A védőnő a gondozás során tudomására jutott mindazon körülményekről tájékoztatja az állapotos nő kezelőorvosát, amelyek befolyásolhatják a magzat egészséges fejlődését, kezdeményezi a kórházba utalást, a szociális segítséget, illetve anyaoththonba történő elhelyezést.

A védőnő feladata az újszülött kortól-tanulói jogviszony megkezdéséig, a törvényes képviselővel előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása.

A védőnő hatósági eljárást kezdeményez a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén.

Az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek látogatása, illetve betegségének figyelemmel kísérése a védőnő feladata.

Részt vesz a családgondozás keretében az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában.

Az iskola-egészségügyi munkát a körzethez tartozó oktatási intézményben látja el a védőnő. A gyermekek testi, szellemi fejlődésének ellenőrzése, regisztrálása a vizsgálatok alkalmával valósul meg. Figyelemmel kíséri az egészségügyi vagy szociális okból veszélyeztetett tanulókat. Magatartási problémákkal küzdők számára foglalkozásokat szervez.

Kiemelt feladata az egészségfejlesztés/nevelés, elsősorban az egészséges életmód támogatása, a népegészségügyi program és az iskolai egészségfejlesztési terv megvalósulása érdekében.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen 1 háziorvos látja el a gyermekeket és felnőtteket is.

c) gyermekjóléti alapellátás

Várdomb település a gyermekjóléti szolgáltatást társulásban Bátaszék Város Önkormányzatával társulásban látja el.

Gyermekjóléti szolgáltatás:

A település demográfiai mutatói

<i>Várdomb település lakosság száma 2012.01.01.-én 1244 fő</i>	<i>A 0-17 éves lakosság szám a 2012.01.01. évben 186 fő</i>
--	---

A gyermekjóléti szolgáltatás célja

A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének célja, a gyermek családban történő felnevelésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése, a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése.

A cél, hogy a szociális munka sajátos eszközeivel segítséget nyújtsunk a klienseknek a mindennapi életüket fenyegető gazdasági és társadalmi negatív hatások kivédéséhez. A családgondozó arra törekszik, hogy a kliensek képessé váljanak arra, hogy a különböző problémákat önállóan, saját erejükből oldják meg, és szociális működőképességük erősödjön.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata

I. A gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatáshoz való juttatás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása,
- a szabadidős programok szervezése
- a hivatalos ügyek intézésének segítése

II. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a törvényben meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása

A jelzőrendszer működtetése a településeken: A gyermekek veszélyeztetettségének észlelése és a preventív ellátások megszervezése érdekében a veszélyeztetettségről a **jelzőrendszer szakszerű működtetésével** szereznek tudomást a gyermekjóléti szolgálat munkatársai.

A 2012-es évben a jelzőrendszer által küldött jelzések száma

Megnevezés	Küldött jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató	
Ebből védőnői jelzés	
Személy gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	10
Napközbeni kisgyermek ellátást nyújtók	2
Átmeneti gondozást biztosítók	
Közüktatási intézmény	4
Rendőrség	2
Ügyészség, bíróság	0
Pártfogó felügyelet	2
Társadalmi szervezet egyház, alapítvány	
Állampolgár	0
Önkormányzat, jegyző, gyámhivatal	6
Összesen	26

A jelzőrendszer tagjai

- a település védőnője,
- a gyermekorvos,
- az óvoda gyermekvédelmi felelőse,
- az iskola gyermekvédelmi felelőse,
- a családsegítő szolgálat családgondozója,

III. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (családgondozással) a gyermek problémáinak rendezése, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozása,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- az egészségügyi és a szociális ellátás - különösen a családsegítő szolgáltatás - , valamint a hatósági beavatkozás kezdeményezése,
- javaslat készítése a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására.

A gyermekjóléti szolgálat – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a 39. §-ban foglaltakon túl:

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- elkészíti a védelembe vett gyermek gondozási-nevelési tervét,
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,

Gondozási tevékenység

2012-ben Várdomb településén a családgondozó összesen 6 gyermekkel, és 3 családdal állt kapcsolatban, ebből 1 gyermeket alapellátás keretén belül gondozott. Védelem alatt a tavalyi évben 2 gyermek állt. A védelembe vétel okai, a szülő nem megfelelő életvitele, a gyermek elhanyagolása. A szülő és gyermek közötti kapcsolati problémák. A gyermekek iskolai magatartási problémái voltak.

Utógondozás, szakellátásból kikerült gyermek száma a 2012-es évben nem volt.

Ideiglenes hatályú elhelyezésre nem került sor.

Válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása, nem volt Várdomb településén.

Krízishelyzetben a megyeszékhelyen, Szekszárdon a Hátszínvilág Integrált Szociális Intézmény otthon nyújt szolgáltatást fogyatékos személyek számára. Vegyes profillal működik, ápolást-gondozást nyújtó és rehabilitációs ellátást biztosító szolgáltatások egy telephelyen történő megszervezésével kiskorú és nagykorú fogyatékos személyeknek.

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége.

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik.

Az adatokból jól látszik, hogy magas mind a négy csoportban a gyermekek aránya, az IPR bevezetése az oktatásban indokolt volt.

Hátrányos, halmozottan hátrányos, sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók száma (2008-2012)

		HH	HHH	SNI	BTM
2012.	V	56 (44%)	25 (20%)	29 (23%)	15 (12%)
	A	15 (56%)	6 (22%)	5 (19%)	6 (22%)
2011.	V	60 (47%)	24 (19%)	21 (16%)	14 (11%)
	A	18 (62%)	4 (14%)	5 (19%)	3 (10%)
2010.	V	54 (41%)	20 (15%)	21 (16%)	13 (10%)
	A	15 (63%)	3 (13%)	4 (17%)	1 (4%)
2009.	V	33 (26%)	19 (15%)	13 (10%)	16 (13%)
	A	10 (38%)	3 (12%)	3 (12%)	1 (4%)
2008.	V	47(38)	19 (15%)	15 (12%)	14(11%)
	A	3 (13 %)	0 (0%)	0 (0%)	0(0%)

V: Várdomb

A:Alsónána

(Forrás: Várdomb-Alsónána Általános Iskola Pedagógiai Program)

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a HH és HHH gyerekek aránya az oktatási intézményben	Pályaorientációs látogatások támogatása környékbeli üzemekben és iskolákban A HH és HHH gyermekek „újratermelődésének” megelőzésére

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az önkormányzat és annak intézményei csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében. Az önkormányzat nem rendelkezik kender-szakértelemmel is bíró munkatárssal. A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához azonban a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakkal képest. Bármily nehéz is a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni (hiszen ezeket még a nagy adatgyűjtő szervek – munkaügyi központok, KSH, APEH vagy OEP – sem kérik kellő részletességgel), mégis meg kell próbálni a lehető legpontosabb információkat beszerezni.

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan (pl. Alkotmány 66 és 70§, Munka Törvénykönyve 5§, és természetesen az EbTv), de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály.

A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság. Nem könnyű fellépni ellene.

Pedig a nemek közötti egyenlőtlenséget – mint a társadalmi egyenlőtlenségeket általában – nem csupán azért érdemes leküzdeni, mert igazságérzetünk, emberi szolidaritás-érzésünk ezt diktálja, hanem azért is, és elsősorban azért, mert az egyenlőtlenség: pazarlás. A társadalmi csoportok – így a férfiak és nők – közötti egyenlőtlen hatalom-megosztás az erőforrások egyenlőtlen felhasználásához vezet: a rendelkezésre álló potenciálok parlagon hagyásával egyenértékű.

Ahhoz, hogy egyáltalán szembenézhessünk a problémákkal, első és legfontosabb lépésként érzékeny háttérelmzéseket kell készíteni. Látnunk kell, hogy egy sor gazdasági, szociális, gyermekvédelmi, munkaügyi, bűnözési, egészségügyi problémának nincs megoldása, ha nem gender-érzékeny eszközökkel nyúlunk hozzájuk. Az adatok elemzése, az általuk tükrözött társadalmi folyamatok, feltárása segít megérteni, hogy a nők és férfiak közötti egyenlőtlenségek – a látszattal és a gyakran hangoztatott ideológiákkal szemben – nem lelki, nem is biológiai alapokon nyugszanak elsősorban, hanem politikai, hatalmi, gazdasági természetűek.

Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében (2008-2011)

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	450	432	420	408	30	24
2009	353	430	313	397	40	33
2010	446	433	402	406	44	27
2011	451	429	416	393	35	36

(Forrás: TeIR, helyi adatgyűjtés)

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége.

A településen található, nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor. A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre (gyermekszám, képzettség, családi állapot, demográfiai adatok). A gyermekes családok gazdasági aktivitásáról az önkormányzat nem szolgáltatott adatokat, ilyen jellegű felmérés nem készült a településen.

A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében.

A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A település nem rendelkezik felméréssel a gyermeküket egyedül nevelő nők, férfiak szükségleteit illetőleg.

A nők és férfiak foglalkozási (horizontális) szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a vertikális szegregáció) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak. A település nem rendelkezik kimutatással a férfiak és nők bérezését illetőleg. A várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított és támogatott az önkormányzati munkahelyeken. Munkaerőpiaci-helyzetükről azonban nem készült felmérés.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.).

A településen 2008. február 1-től működik bölcsőde, ami segíti a nők munkába való visszatérését.

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkozását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, gondozói munkavégzésük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény. Ha a gyermek 3. életévét betöltötte, a bölcsődei gondozási - nevelési év végéig maradhat a bölcsődében. Amennyiben még nem érett az óvodai nevelésre a 4. életévének betöltését követő augusztus 31.-éig tovább maradhat az intézményben. (1997. XXXI. tv. 42. §-ának (1) bekezdése)

2009. évben a GYED-re és a GYES-re vonatkozó változtatások is a családok terheit növelik, a bölcsődei férőhelyek iránt a kereslet ez által a szomszédos településről is érkeznek gyermekek bölcsődénkbe.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe.

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdi meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak.

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára, pedig a segítségnyújtást.

Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a városban nem folyik. A település nem jelezte, hogy a fiatal lányok védelme érdekében külön erőfeszítéseket kell tenni.

A Szekszárdi Rendőrkapitányság minden évben beszámol a munkájáról. A 2011. évi beszámolóból kitűnik, hogy a körzetükben 2011. évben a regisztrált bűncselekmények száma 30 %-kal csökkent az előző évhez képest. A bűncselekmények számának fele vagyoni elleni bűncselekmény, mely sok esetben a lakosok figyelmetlenségére vezethető vissza. Várdombon jelentős változás az előző évekhez képest nem tapasztalható, elmondható, hogy 2011. évben nagyobb jelentőségű bűncselekmények nem történtek. A települést érintő rongálás történt, mely az 500.000,-Ft-ot nem érte el.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona).

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások legközelebb Szekszárdon érhetők el. A Bölcső Alapítvány és Egyesület, az ország egész területéről helyeznek el krízishelyzetben lévő várandós nőket, akik szülésig maradhatnak. 3 szobába 7 főig tudnak egyszerre elhelyezni. A gyermekről való lemondás esetén az örökbefogadási eljárásban is segítenek.

A CSSK Családok Átmeneti Otthona Szekszárd, elsősorban Szekszárdról és társult településről helyeznek el rászorulókat várólista alapján (várandós nőket is). 18 év felett csak kisebb testvérrel együtt fogadnak. Szabad férőhely esetén, krízishelyzetben az ország egész területéről is fogadnak. Jelentkezni telefonon, írásban, vagy személyesen lehet, egyéni kérelem alapján családgondozó ajánlásával fogadnak.

Az átmeneti intézményben 12 hónapra biztosítanak szállást. Mosószert, tisztítószert, szappant, törülközőt, tápszert, ruhát, pelenkát, gyógyszert szükség szerint adnak. Gyermekfelügyeletet szükség esetén biztosítanak. Napi 24 órában szakgondozó és gondozó ad ügyeletet. Felvételtől az intézményvezető dönt.

(Forrás: www.diszpecserportal.hu)

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben.

Várdomb Község Önkormányzatának képviselő-testületében 2008., 2009. és 2010. években a 7 fő képviselők között mindösszesen 1 fő nő foglalt helyet. 2011. évben a 6 fő képviselőből szintén csak 1 fő, illetve 2012. évben az 5 fő képviselőből szintén csak 1 fő nő foglalt helyet. Az önkormányzati hivatal és a közoktatási intézményekben viszont többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak.

Várdomb községben a civil szervezetek (Együtt Várdombért Egyesület, Nagycsaládosok Egyesülete) vezetői nők.

Megállapítható, hogy településünkön nincsen olyan szervezet, mely a nők érdekvédelmére alakult volna

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések.

A nőket fokozottan érintő társadalmi problémák Várdomb településen nem jellemzőek, ezért az önkormányzat tervei között nem szerepel ilyen irányú intézkedés.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az önkormányzat és annak intézményei csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében. Az önkormányzat nem rendelkezik gender-szakértelemmel is bíró munkatárssal. A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához azonban a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben. A nők esélyegyenlőségét támogató adatbázis létrehozása szükséges.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munkanélküliek között alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési problémái	Közfoglalkoztatás bővítése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Az emberi jogi kérdések térnyerésével párhuzamosan az esélyegyenlőségi szempontok fokozatosan középpontba kerültek, velük együtt az életkor alapú diszkrimináció is.

Az Európai Unió a tagországok számára fontos esélyegyenlőségi ajánlásokat fogalmaz meg a szakpolitikai stratégiák fejlesztésének érdekében. Az európai jogalkotásban az idősebb személyek csak 1987-ben, illetve 1989-ben szerepeltek először úgy, mint a közösségi cselekvés kedvezményezettjei.

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon.

Legjelentősebb az idősök foglalkoztatásbeli diszkriminációja, mely súlyos következményekkel jár, különösen a nők esetében. Ezen kívül gyakori még az egészségügyben és a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása területén elszenvedett diszkrimináció.

A 2003. évi CXXV. törvény (Ebktv.) és a munka törvénykönyve is tiltja az életkor alapú diszkriminációt, a magyarországi idősebb korosztály már 45–50 éves kortól nagyobb mértékben kitett a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak, mint a hasonló korú Uniós állampolgárok. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál is gyakori.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Várdomb település nem rendelkezik részletes statisztikai adatokkal a nyugdíjas lakosságról. 2008. évben a 31%-a részesült valamilyen nyugellátási formában, ebből 12%-a a férfi és 19%-a nő. 2009-ben 30%-a részesült valamilyen nyugellátási formában, ebből 12% férfi és 18% nő, 2010. évben ismét 31% , ebből 13%-a férfi és 18%-a nő. 2011. évben szintén 31%-a a lakosságnak a nyugdíjban, vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülő, 13% férfi és 18%-a nő.

Elmondható, hogy a 4 évet vizsgálva Várdomb településen a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülőkből a nők 6%-kal magasabb számban részesülnek ezen ellátásokból, mint a férfiak. Ez a mutató egyértelműen a már vizsgált demográfiai folyamatokkal magyarázható, hiszen országosan és helyi szinten is kimutatható, hogy a nők magasabb életkort élnek meg a férfiaknál.

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint (2008-2011)

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	150	229	379
2009	147	217	364
2010	149	217	366
2011	149	211	360

(Forrás: TeIR, KSH Tstar)

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete.

Várdombon az álláskereső korcsoportonkénti megoszlását vizsgálva az 56-60 éves korosztály aránya 2008-ban 3, 7% volt, 2009-ben 4,1%, 2010. évben kiemelkedően 10,4%-ra emelkedett, 2011. évben 9,9%-os volt.

A korcsoportonkénti megoszlásból látszik, hogy az idősebb korosztályt arányaiban sújtja a munkanélküliség. A kormány által bevezetett program segíthet az 55 év felettieknek, hiszen a foglalkoztatók 50%-os társadalombiztosítási járulékcsökkentési kedvezményben részesülnek a foglalkoztatásukkal.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel, ha speciális tudással rendelkezik.

Településünkön a regisztrált munkanélküliek közül nincs adat arra nézve, hogy hány fő 55 év feletti van közöttük.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az Együtt Várdombért Egyesület szervezésével az idősek részére fürdőlátogatásokat, kirándulásokat, túrákat szerveznek. Az Egyesület és az önkormányzat közös szervezésben minden évben október 1-én megrendezik az Idősek Napját.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés.

Várdomb település a házi segítségnyújtás szolgáltatást - az idősek, rászorulóknak számára biztosítja- Bátaszék Város Önkormányzatával társulásban, látja el. A házi gondozók segítik az egyedül élő időseket, rászorulókat hivatalos ügyeik intézésében, elvégzik a napi bevásárlást, a háziorvosnál gyógyszert iratnak és kiváltják, a postán befizetik a közüzemi számlákat. A ház körüli kisebb munkákban (pl. mosogatás, hólapátolás) segítenek. Mentális segítséget nyújtanak. Tájékoztatást adnak a helyi kulturális eseményekről, így biztosítják, hogy a településen bekapcsolódjanak a közösségi életbe.

A házi segítségnyújtást a településen 2010. évben 38 fő, míg 2011-évben 30 fő vette igénybe.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés biztosított az idősebb korosztály számára is. A településen működik a háziorvosi praxis. Szakrendeléseket, szűrővizsgálatokat, és kórházi ellátást a 14 km-re fekvő megyeszékhelyen, Szekszárdon tudják igénybe venni. A bentlakásos szociális ellátást a sárpilisi és a bátaszéki Idősek Otthona biztosítja.

b) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk adatokkal, hogy az idősek mennyire képesek kihasználni a lehetőségeket. A Művelődési Házban működik az E-Magyarország Pont, ahol - igény szerint - az idősebb korosztály elsajátíthatná az informatikai ismereteket.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen.

Az időseket, életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen nincsenek.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Várdomb település nem rendelkezik részletes statisztikai adatokkal a nyugdíjas lakosságról. A szociális alapszolgáltatások közül az étkeztetés és a házi segítségnyújtás működik településünkön.

Cél lehet még az önkormányzatnak a közeljövőben a jelzőrendszeres segítségnyújtást biztosítsa.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szociális ellátások bővítése	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igényfelmérése Önkéntes munka felmérése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A fogyatékossgal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi és regionális szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem-államiszereplőnek.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az egyenlőség, az egyenlőtlenségek kérdése különböző mértékben ugyan, de valamennyi – a többségtől eltérő jellemzőkkel rendelkező – személyt, csoportot érint ma Magyarországon.

Az Európai Unióban közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során – a fizikai és szellemi környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet valamint a sport és a szórakozás területén is.

Kiemelt prioritásként a minőségi közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ügyek, közlekedés stb.) egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Magyarországon a legutóbbi népszámlálás (2001) adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember van.

A fogyatékos személyek körén belül:

- a testi fogyatékos és mozgássérült
- a vak és gyengén látó
- hallás-, beszédzavar-fogyatékos
- egyéb fogyatékoságban szenvedők

A fogyatékoságügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata.

Az egyenlő esélyű hozzáférés nemcsak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékos embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekinti.

Ennek egyik igen fontos eszköze az esélyegyenlőségi tervek elkészítése és az abban foglaltak végrehajtása is.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmazottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök, és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.). A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Európa jóléti államai, ahogy hazánk is igyekszik különböző intézkedésekkel, programokkal, törvényekkel, rendeletekkel elősegíteni a fogyatékkal élők esélyegyenlőségét.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái.

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember élt Magyarországon, a népesség 5,7%-a.

Várdomb település nem rendelkezik felméréssel a településen élő fogyatékkal élőkről.

Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma (2008-2011)

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	41	1
2009	40	0
2010	37	0
2011	n.a	0

(Forrás: TeIR, KSH Tstar)

A fenti adatokból megállapítható, hogy a településen 2008-2010. években a munkaképes korúak 4%-a megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesült. 2008-ban egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban az aktív korúak 0,1%-a (1 fő) volt jogosult.

A 7.1.2 táblázat adata a település vonatkozásában nullát mutat, azaz a településen nem élnek olyan fogyatékos személyek, akik nappali ellátásban részesülnek.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Nincs védett munkahely a településen, a közfoglalkoztatottak között sincs megváltozott munkaképességű személy.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A település közintézményeiben az akadálymentesítés nem teljes körű. A pályázati lehetőségeket kihasználva az önkormányzat tulajdonában lévő épületek

(önkormányzati hivatal, Művelődési Ház, óvoda, orvosi rendelő, védőnői rendelő, járdák közterületek) akadálymentesítését meg kell oldani.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei.

Várdomb község Önkormányzata a településen fogyatékkal élők számára külön pénzbeli és természetbeni ellátást és kedvezményeket nem nyújt.

Várdomb településen 2008. évben 19 fő, 2009. évben 13 fő, 2010. évben 13 fő, 2011. évben 10 fő, 2012. évben 7 fő, részesült súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában. 2010. évben a településen 1 fő kapott személygépkocsi szerzési támogatást, nem tudott élni a vásárlással, visszaadta az utalványt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek közül az általános iskola és a bölcsőde épülete teljesen akadálymentesített. Az egészségügyi intézmények (orvosi rendelő, védőnő), óvoda épülete, Művelődési Ház, önkormányzati hivatal akadálymentesítése nem megoldott.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése is csak részben megoldott. A Művelődési Ház, ahol az E-Magyarország Pontot üzemeltetjük, a Falumúzeum akadálymentesítése sem megoldott, így a közintézmények akadálymentesítésének folytatását tűzi ki célul az önkormányzat. Várdomb önkormányzata saját honlapot üzemeltet, ahol elérhetők a friss hírek, információk, dokumentumok. A honlapon található az e-ügyintézés is, ahol letölthetők a különböző dokumentumok.

Fogyatékos személyek részére a településen nem áll rendelkezésre helyi szolgáltatás, nappali intézmény sajnos az önkormányzat tulajdonában lévő járdák, utak nem akadálymentesítettek.

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	
A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Akadálymentesség nem teljes körű	Pályázat benyújtás a következő pályázati időszakban

Felmérést kell készíteni a fogyatékosok számáról, fogyatékoságuk fokát, valamint szükségleteiket. A pályázati lehetőségeket kihasználva az önkormányzat tulajdonában lévő épületek teljes akadálymentesítésének megvalósítását.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Várdomb településen működő Együtt Várdombért Egyesületet 2007. november 1-én jegyezte be a Tolna-megyei Bíróság, mint cégbíróság. Az Egyesület kiemelten közhasznú egyesületként működik.

Az Egyesület tevékenysége: Várdomb község kulturális örökségének megóvása, és a község épített műemlékvédelmi örökségének védelme, ezzel összhangban a település új arculatának kialakítása.

Az Egyesület fő tevékenysége a Várdombi Művelődési Ház, mint közösségi tér működtetése, ezt a feladatot, mint kötelező önkormányzati feladatot vette át az önkormányzattól, feladat ellátási szerződéssel.

Az Egyesület a községben működő nemzetiségi kulturális tevékenységek támogatását, rendezvények szervezését (május 1-i Majális, Erzsébet napi jótékonysági est, Idősek napi megemlékezés) is ellátja.

Az Erzsébet napi jótékonysági est bevételéből a rászoruló családokat támogatja.

Természetvédelmi és környezetvédelmi tevékenység keretében faluszépítést is szervezett a lakosság bevonásával.

Eredményes pályázataiból felújításra került a Faluház. A faluszépítésre benyújtott pályázatukból 6 db kültéri fa virágládát és 3 db fa hirdetőtáblát nyertek. Ugyancsak pályázatból fa korlátok, utca névtáblák kerültek felállításra a településen.

A község hátrányos helyzetű csoportjainak társadalmi esélyegyenlősége megteremtésének elősegítése.

Működik a településen Nagycsaládosok Egyesülete is.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Szekszárd és Térsége Önkormányzati társulás az önkormányzatok kötelező és önként vállalt feladataira.

Bátaszék Város Önkormányzattal családsegítés, gyermekjóléti, házisegítségnyújtás, orvosi ügyeleti, fogorvosi feladatok ellátására.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége.

A Német Nemzetiségi Önkormányzat támogatja az általános iskolában folyó nemzetiségi oktatást, hozzájárul a német nemzetiségi tankönyvek beszerzéséhez, valamint támogatást nyújt a megszerzett német nyelvvizsga költségéhez.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Együtt Várdombért Egyesülettel a Művelődési Ház működtetésére (önkormányzati kötelező feladat), kulturális örökség megóvására, műemlékvédelmi örökség védelme, helyi rendezvények támogatása, nyugdíjasok összefogása, segítése, részükre programok szervezése.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

For-profit szereplők részvételéről a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában az önkormányzatnak nincsen adata.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek az önkormányzat dolgozói, szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési szakemberek, civil szervezet vezetője. Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A tervezet az Önkormányzat honlapján, www.vardomb.hu közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményt mondhattak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Magas a munkanélküliség, azon belül a tartós munkanélküliség Nagy a pályakezdő munkanélküliek aránya	fejlesztési lehetőségek Közfoglalkoztatás bővítése Fiatalok foglalkoztatásának elősegítése
Gyermekek	Magas a HH és HHH gyermekek aránya	Pályaorientációs látogatások támogatása környékbeli üzemekben és iskolákban
Idősek	Szociális ellátások bővítése	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás felmérése
Nők	A munkanélküliek között alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési problémái	közfoglalkoztatás bővítése
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés	pályázat benyújtás a következő pályázati időszakban

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Közfoglalkoztatás bővítése Pályaorientációs lehetőségek igénybevételeinek támogatása	Munkaügyi Központ Helyi Önkormányzat Felelős: polgármester
Gyermekek	Pályaorientációs lehetőségek igénybevételeinek támogatása	Általános Iskola Helyi önkormányzat Felelős: polgármester
Idősek	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kialakításának igényfelmérése	Gondozási Központ, Helyi Önkormányzat Felelős: polgármester
Nők	Közfoglalkoztatás bővítése	Munkaügyi Központ Helyi Önkormányzat Felelős: polgármester
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés folytatása	Önkormányzat Pályázati író Felelős: polgármester

Jövőképünk

Várdomb község Önkormányzatának legfontosabb célja a településen élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely

- erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a lokálpatriotizmus, a társadalmi szolidaritást,
- kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára,
- tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul.

Olyan településen kívánunk élni, ahol :

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők közül minél több embernek tudjunk a közfoglalkoztatás keretében munkát adni. A pályakezdő munkanélküliek foglalkoztatását megoldani. A 8. általános iskolával nem rendelkező nőket hozzásegíteni az iskola elvégzéséhez.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekeknél, hogy a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket az IPR programmal felzárkóztassuk többi társaik színvonalára.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek biztonságára, térfigyelő kamerák bővítésével és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás bevezetésével.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy elvégezzék a 8. általános iskolát és ez által munkát találjanak.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők önálló életvitelének elősegítésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Közfoglalkoztatás bővítése (mélyszegénységben élő és nők célcsoport)	A tartós munkanélküliek munkához juttatása a közfoglalkoztatáson belül.	tartós munkanélküliek számának csökkenése	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia és az 1991. évi IV. törvény (Ft.)	A következő évi keretszámok növelése az igény benyújtásakor. Közfoglalkoztatás megszervezése.	polgármester	2014.07.15.	17 fő bevonása a közfoglalkoztatásban.	A 15%-os önerő biztosítása.	A normatív támogatások függvényében.
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Pályaorientáció (gyermekek)	Piacképes szakmát és tudást adó intézményekben való továbbtanulás segítése érdekében pályaaorientációs látogatások támogatása a környékbeli üzemekben, iskolákban.	A HH és HHH gyermekek elhelyezkedési esélyeinek növelése.	8/2004. (IX.30) Gyermekvédelmi támogatás helyi szabályai, és a Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia. Intézményi IPR program.	Az iskola jelzése alapján a közlekedési eszköz biztosítása. (Külön busz)	polgármester	2014.01.31.	A megvalósult iskola és üzemlátogatások.	Költségvetési forrás biztosítása.	A pénzügyi lehetőségek függvényében (támogatások, pályázatok, költségvetés) Az IPR fenntarthatóságának támogatása

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
III. A nők esélyegyenlősége										
1	A nők foglalkoztatásának elősegítése	A munkanélküliek közül a nők száma évről-évre emelkedik, míg a férfiaké állandó, vagy csökkenő.	A női munkanélküliség csökkenése, a közfoglalkoztatás bővítésével.	Nemzeti Reform Program	A következő évi keretszámok növelése az igény benyújtásakor. Közfoglalkoztatás megszervezése.	polgármester	2014.07.15.	A emelkedő tendencia visszaszorítása.	15%-os önerő biztosítása.	A normatív támogatások függvényében.
IV. Az idők esélyegyenlősége										
1	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kiépítésének felmérése (idősek)	Az idők között igényfelmérés arra nézve, hogy hányan igényelnék a jelzőrendszeres szolgálatot.	Szociális szolgáltatások bővítése	6/2010. (XII.1.) Szociális igazgatás és szociális ellátások helyi szabályozásáról	Kérdőívek összeállítása Felmérés Adatok feldolgozása Következtetések, intézkedések megfogalmazása	polgármester	2013.12.15.	100 db kérdőív kitöltése	Humán erőforrás (szoc. gondozó) Kérdőívek előállítása	(Szolgáltatás kiépítése, működtetése igény esetén)
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Akadálymentesség	A közintézmények akadálymentesítésének folytatása.	A közintézmények akadálymentesítése.	14/2012. (XII.1.) Helyi építési szabályozásról.	A pályázati lehetőségek figyelése. Megfelelő pályázati kiírás esetén pályázat benyújtása. Önrész biztosítása.	polgármester	2015.08.15.	Akadálymentesség megvalósulása.	Pályázati lehetőség. Költségvetés (önrész)	A berendezések, eszközök folyamatos működtetése, karbantartása.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése.

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket, cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

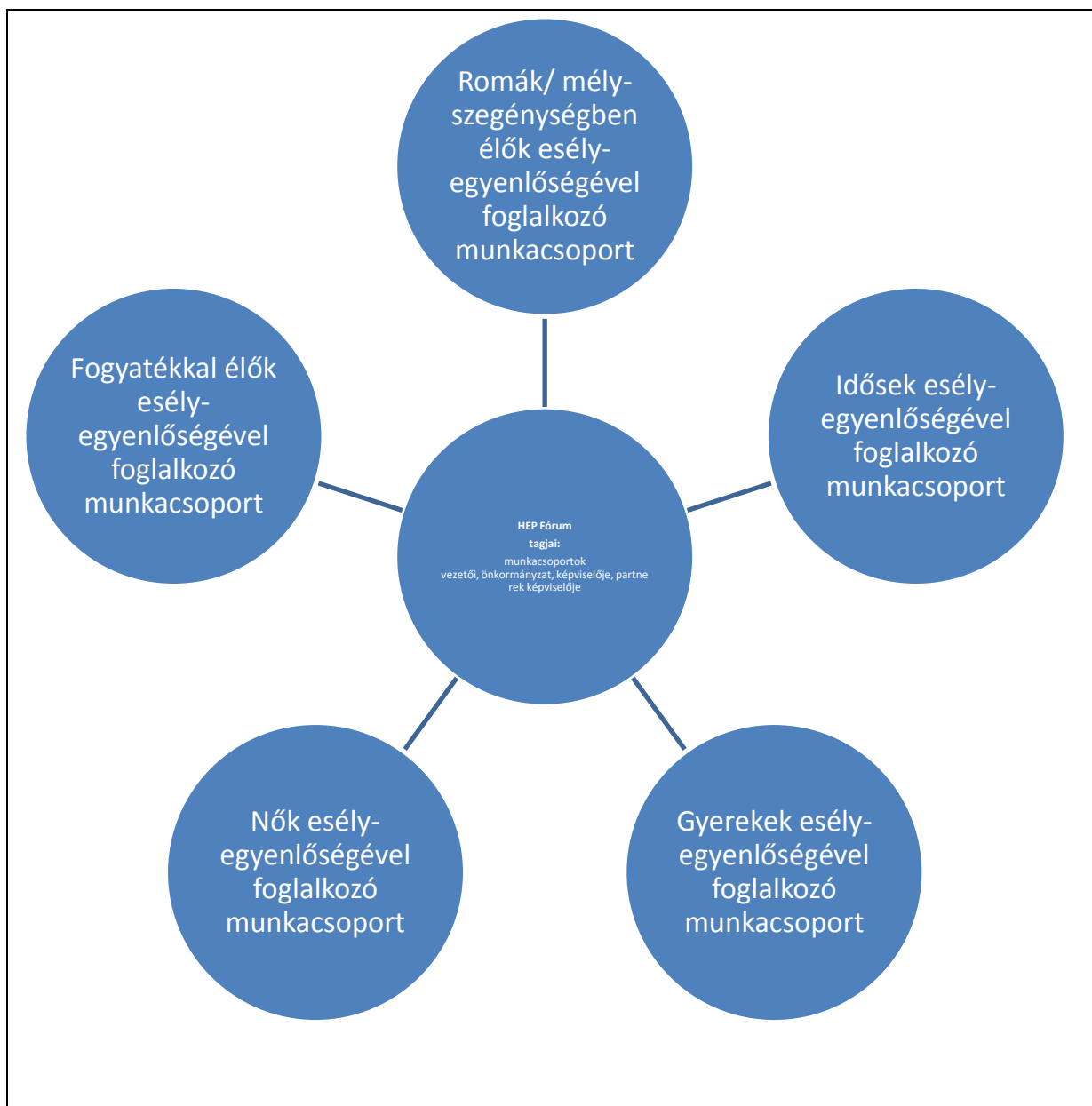
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik. A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül. A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására. A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében a település weblapján nyilvánosságra hozzuk a HEP munkaanyagát.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására a változásokról a lakosságot a weblapon keresztül tájékoztatjuk.

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétevente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Várdomb község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Várdomb község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 47/2013. (VI.26.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Várdomb, 2013. június 26.

Simon Csaba
polgármester

A Várdomb Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Várdomb, 2013. június 26.

Gondozási Központ
megfigyelő, információszolgálat
BÁTASZÉK

Várdomb, 2013. június 26.

Kovács László
védőnő

Várdomb, 2013. június 26.

Várdomb-Alsónána Bölcsőde,
Általános Iskola KIK 160016

Óvoda és
Általános Iskola
VÁRDOMB-ALSÓNÁNA

Várdomb, 2013. június 26.

[Handwritten signature]
Várdomb-Alsónána Bölcsőde és Óvoda

Dátum,
aláírás

Partner

HEP elkészítési jegyzék⁴

NÉV ⁵	HEP részei ⁶										Aláírás ⁷
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Gondozási Központ	R É T E	R É T E	R É T E	<u>R É T E</u>	R É T E	<u>R É T E</u>	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	<i>Héssz Központ</i>
Védőnő	R É T E	R É T E	R É T E	<u>R É T E</u>	<u>R É T E</u>	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	<i>Kovács László</i>
Várdomb-Alsónána Bölcsőde, Óvoda és Általános Iskola KIK 160016	R É T E	R É T E	R É T E	<u>R É T E</u>	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	<i>Boros János</i>
Várdomb-Alsónána Bölcsőde és Óvoda	R É T E	R É T E	R É T E	<u>R É T E</u>	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	<i>Székely János</i>
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

⁴ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

⁵ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁶ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁷ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.